

SOCIJALNI PLAN VUKOVARSKO SRIJEMSKJE ŽUPANIJE 2021. – 2027. godine

SADRŽAJ

UVODNO O SOCIJALNOM PLANU I USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA	1
1. SOCIJALNA SLIKA STANOVNIŠTVA I RANJIVE DRUŠTVENE SKUPINE.....	3
1.1. RIZIK OD SIROMAŠTVA.....	3
1.2. POTREBE STARIJIH OSOBA U ŽUPANIJI	10
1.3. STRUKTURA OSOBA S INVALIDITETOM I DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU.....	12
1.4. DJECA, MLADI I OBITELJI U RIZKU	15
1.5. DOSTUPNOST SOCIJALNIH PRAVA I SOCIJALNIH USLUGA U ŽUPANIJI	16
1.5.1. SOCIJALNA PRAVA.....	16
1.5.2. Dostupnost socijalnih usluga za građane na području Vukovarsko – srijemske županije	18
2. STRATEŠKA PODRUČJA I CILJEVI SOCIJALNOG PLANA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2021-2027.....	30
3. OPĆI I OPERATIVNI CILJEVI, AKTIVNOSTI I NOSITELJI AKTIVNOSTI U STRATEŠKOM PODRUČJU SMANJENJA RIZIKA OD SIROMAŠTVA	31
4. OPĆI I OPERATIVNI CILJEVI, AKTIVNOSTI I NOSITELJI AKTIVNOSTI U STRATEŠKOM PODRUČJU CJELOVITI RAZVOJ INSTITUCIONALNIH I VANINSTITUCIONALNIH SOCIJALNIH USLUGA KAO INSTRUMENTA PREVENCIJE SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI	34
4.2.1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga	34
4.2.2. Integracija multi-modalnog pristupa u razvoju socijalnih usluga	38
4.2.3. Unapređenje kvalitete socijalnih usluga	40
4.2.4. Osnaživanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivo djelovanje	41
4.2.5. Uspostava koordinacije među pružateljima socijalnih usluga na razini regionalne samouprave	44
5. INSTITUCIONALNI MEHANIZMI, OSNOVNA NAČELA I NAČIN PRAĆENJA PROVEDBE SOCIJALNOG PLANA.....	47

UVODNO O SOCIJALNOM PLANU I USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Osnova za donošenje socijalnog plana propisana je člankom 195. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20, 138/20) koji predviđa da Socijalni plan predlaže Savjet za socijalnu skrb za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, a donosi ga predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave.

Socijalni plan prema čl.195, st.5. obuhvaća analizu kapaciteta, dostupnost mreže socijalnih usluga i specifične ciljeve razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih usluga, s posebnim naglaskom na usluge za skupine u većem riziku od socijalne isključenosti.

Sadržaj ovog Socijalnog plana usklađen je s brojnim strateškim dokumentima na nacionalnoj i županijskoj razini.

Sukladno Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/2021-230), ovim su planom adresirani izazovi siromaštva, socijalne isključenosti i društvene kohezije koji su apostrofirani i u ključnom nacionalnom strateškom dokumentu, i to kroz prioritarno područje Socijalna solidarnost i odgovornost kojim su predviđeni sljedeći prioriteti:

- *poboljšanje kvalitete života i jačanje društvene kohezije*
- *smanjenje rizika od siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu*
- *unaprjeđenje ravnomjerne dostupnosti i kvalitete sveobuhvatne socijalne skrbi za posebno osjetljive skupine, djecu, mlade, osobe iz ruralnih područja, osobe s invaliditetom, žrtve nasilja u obitelji, djecu, starije osobe, beskućnike, žrtve trgovanja ljudima, azilante, osobe bez dovoljno sredstava za uzdržavanje*
- *razvijanje regionalne dimenzije borbe protiv siromaštva, uz prilagodbu javnih politika posebnostima i izazovima pojedine lokalne zajednice*
- *poboljšanje pristupa i kvalitete temeljne društvene infrastrukture i usluga povezivanjem postojećih i ravnomjernim razvojem novih usluga usklađenih s potrebama stanovništva pojedinih lokalnih zajednica.*

Nadalje, Socijalni plan već sada u sebi sadržava neke od ciljeva koji će biti sadržani u Nacionalnom planu za oporavak i otpornost, i to u segmentu razrade operativnog područja Učinkoviti ljudski potencijali. Ovaj operativan program, između ostalog, obuhvatiti će i ciljeve koji se tiču smanjenja siromaštva, materijalne deprivacije i razvoja dostupnih, održivih i priuštivih usluga za ranjive društvene skupine.

Socijalni plan usklađen je i sa postavljenim ciljevima u Nacionalnom planu razvoja socijalnih usluga čija izrada je u tijeku. Ovim dokumentom predviđena je vizija razvoja socijalnih usluga u razdoblju 2021 – 2027. godine koja se odnosi na ravnomjernu regionalnu dostupnost socijalnih usluga, pružanje podrške neovisnom životu u zajednici, pravovremeno odgovaranje na socijalne

rizike i prepoznate lokalne socijalne potrebe. Osim dostupnosti, predviđa se i učinkovita koordinacija među pružateljima usluga i među različitim sektorima, socijalne inovacije i jačanje kapaciteta pružatelja.

Ostvarenju aktivnosti predviđenih ovim Socijalnim planom doprinijeti će i očekivani financijski instrumenti koji stoje na raspolaganju Republici Hrvatskoj u okviru ESI fondova, a područje Županije ima posebnu mogućnost dodatno koristiti financijske mogućnosti koje stoje na raspolaganju u okviru projekta Slavonija, Baranja i Srijem te u sklopu najavljenog mehanizma Integrirana teritorijalna ulaganja (ITU) gdje se očekuje ITU mehanizam Vinkovci.

Socijalni plan usklađen je i sa Razvojnou strategijom Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje do 2020. godine¹, točnije sa strateškim ciljem 2: Razvijeni ljudski potencijali i visoka kvaliteta života, prioritetom 2.3. Razvoj društvene kohezije, te mjerama 2.3.1. Unapređenje uvjeta i kvalitete rada u sustavu socijalne skrbi, 2.3.2. Unapređenje socijalnih usluga za ranjive skupine društva, 2.3.3. Osmišljavanje i provedba programa za djecu, mlade i osobe treće životne dobi, 2.3.4. Unapređenje sustava zaštite i spašavanja ljudi i imovine. Očekuje se da će Socijalni plan biti usklađen i sa dokumentom Plan razvoja Vukovarsko srijemske županije 2021-2027. koji je trenutno u izradi.

¹https://www.vusz.hr/Cms_Data/Contents/VSZ/Folders/dokumenti/upravni2/~contents/Y482ECCDYBAFDZM2/rv-razvojna-strategija-vs--01-03-18---s-analiza-stanja-sa-etaksvd1.pdf

1. SOCIJALNA SLIKA STANOVNIŠTVA I RANJIVE DRUŠTVENE SKUPINE

Prema podacima posljednjeg popisa stanovništva iz 2011. godine, u Vukovarsko srijemskoj županiji živjelo je 179.521 stanovnik. Vukovarsko srijemsku županiju čini 4 grada i 26 općina kao jedinica lokalne samouprave. Površina² Županije iznosi 2448 km².

Državni zavod za statistiku³ procjenjuje da je u Vukovarsko srijemskoj županiji 2019. godine čak 20% stanovništva manje nego 2001. godine, a čak 16% manje nego 2011. godine čime je ova županija doživjela najveći pad stanovništva u Republici Hrvatskoj. Danas se procjenjuje da u županiji živi 150 985 stanovnika.

S obzirom da je područje Vukovarsko-srijemske županije svrstano u potpomognuta područja Republike Hrvatske s indeksom razvijenosti od 91,992% prosjeka Hrvatske, Županija se suočava s brojnim razvojnim izazovima⁴. Ipak treba naglasiti, kako ovo područje obiluje brojnim prirodnim, gospodarskim i institucionalnim resursima koje treba aktivno staviti u funkciju ostvarivanja društvenih ciljeva.

U daljnjem tekstu biti će prikazani podaci o riziku od siromaštva, položaj ranjivih društvenih skupina te trenutna dostupnost socijalnih usluga u Županiji.

1.1. RIZIK OD SIROMAŠTVA

Stope rizika od siromaštva i po dohodovnoj i po potrošnoj metodi pokazuju da Vukovarsko – srijemska županija ima značajno veće stope rizika od siromaštva po dohodovnoj i potrošnoj metodi. Dok je na Razini Hrvatske stopa rizika od siromaštva po dohodovnoj metodi 19,2%, u Vukovarsko srijemskoj županiji ona je 31,9%. Stopa siromaštva po potrošnoj metodi u Republici Hrvatskoj je 17,1%, dok je ista u Vukovarsko – srijemskoj županiji 32,3%.

U urbanim jedinicama lokalne samouprave situacija je poprilično heterogena (Grafikon 1). Po oba promatrana parametra, najpovoljniju stopu ima grad Vinkovci, a najlošiju grad Otok.

Najpovoljniju stopu siromaštva po dohodovnoj metodi ima grad Ilok i grad Vinkovci, dok najveću stopu siromaštva po dohodovnoj metodi imaju gradovi Otok (čak 35,9%) i Županja (čak 34,7%).

Međutim, osobito treba obratiti pozornost na stopu siromaštva po potrošnoj metodi koje u gradovima Iloku i Vinkovcima nadilazi stopu siromaštva po dohotku što nam ukazuje na "nevidljivo" siromaštvo.

²SlužbenestranceVukovarsko-srijemskežupanije. Osnovnipodaci. <http://www.vusz.hr/info/osnovni-podaci>

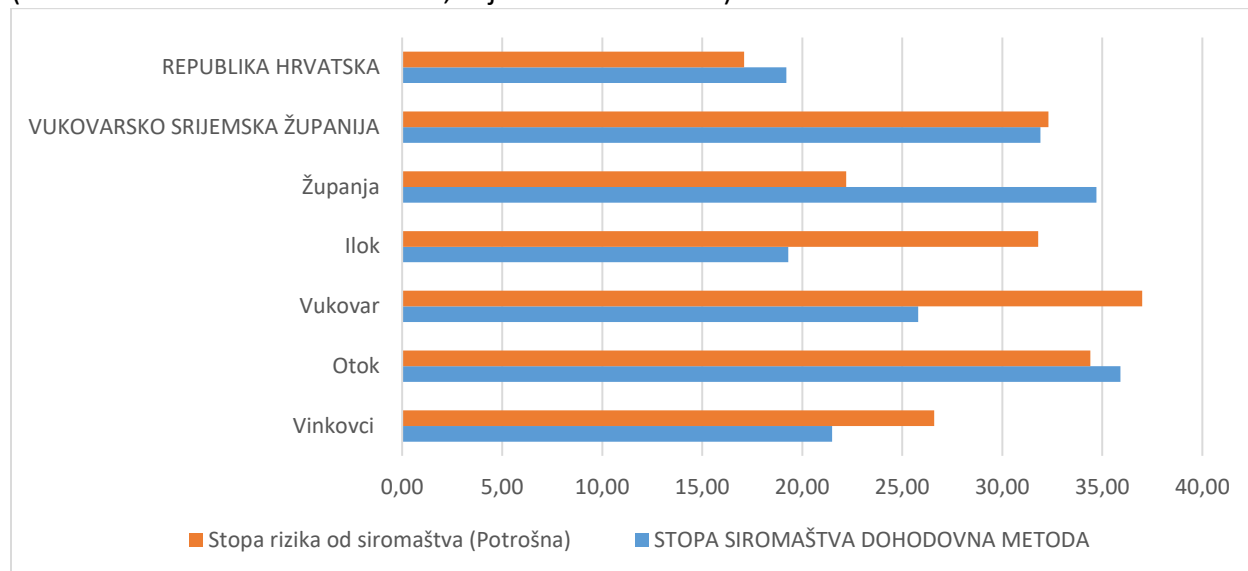
³Državni zavod za statistiku. PROCJENA UKUPNOG BROJA STANOVNIKA SREDINOM GODINE.

https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/Pokazatelji/Stanovnistvo%20-%20pregled%20po%20zupanjama.xlsx

⁴Vrijednostiindeksarazvijenostiipokazateljzaizračunindeksarazvijenosti 2018.

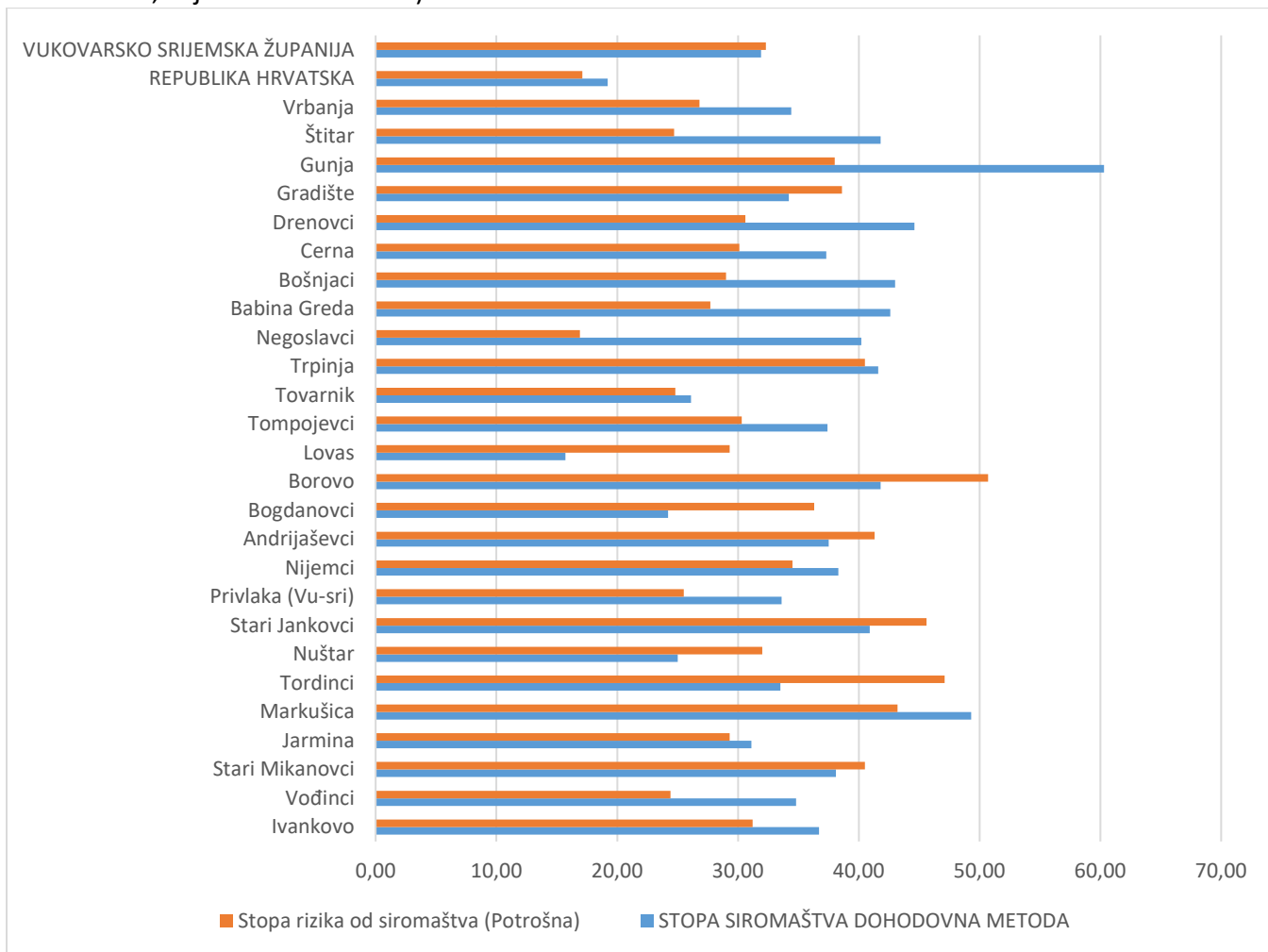
[https://razvoj.gov.hr/UserDocImages//O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti//Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izra%C4%8Dun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20podru%C4%8Dne%20\(regionalne\)%20samouprave.pdf](https://razvoj.gov.hr/UserDocImages//O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti//Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izra%C4%8Dun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20podru%C4%8Dne%20(regionalne)%20samouprave.pdf)

Grafikon 1. Stope rizika od siromaštva u gradovima Vukovarsko srijemske županije (Izvor: Državni Zavod za statistiku, Svjetska banka 2016).

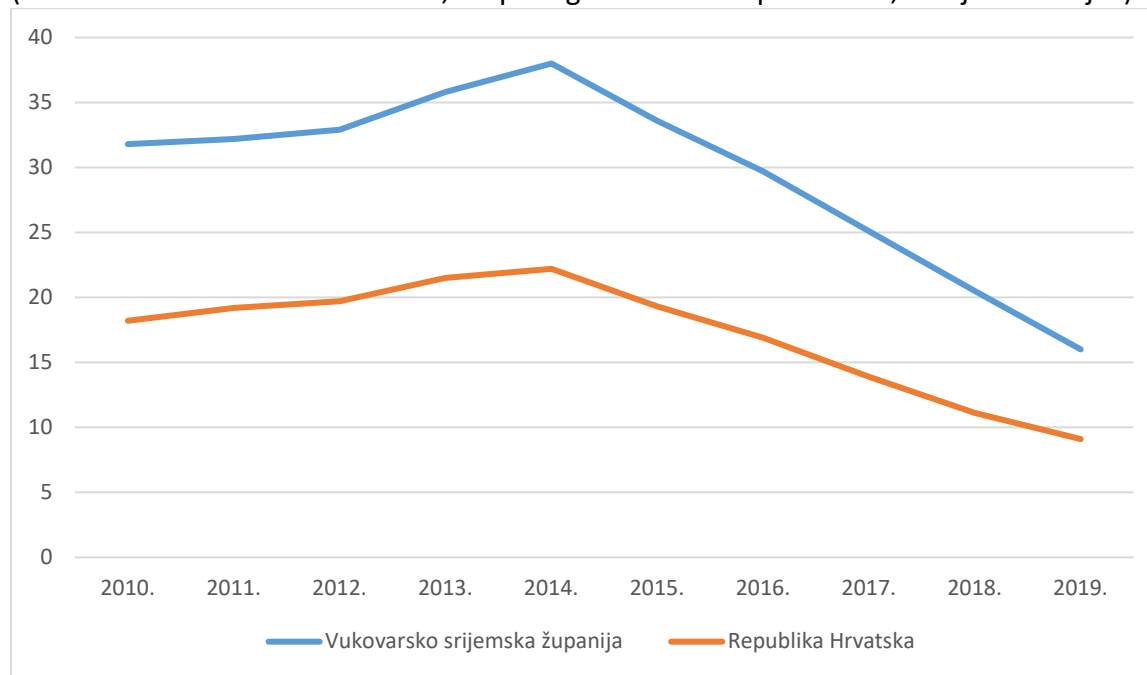
Što se tiče ruralnih jedinica lokalne samouprave, tj. općina, i tu su pokazatelji nepovoljniji od nacionalnog i županijskog prosjeka (Grafikon 2). Najkritičnije je stanje u općinama Gunja, Borovo, Tordinci, Markušica, Stari Jankovci, Andrijaševci, Trpinja, Babina Greda, Bošnjaci, Drenvci, Štitar sa preko 40% građana u riziku od siromaštva po nekoj od metoda. Nevidljivo siromaštvo, odnosno značajno veće stope siromaštva po potrošnoj metodi pronalazimo u općini Borovo i Tordinci.

Grafikon 2. Stope siromaštva u općinama Vukovarsko srijemske županije (Izvor: Državni Zavod za statistiku, Svjetska banka 2016).

Riziku od siromaštva treba dodati podatke o nezaposlenosti koji su konstantno nepovoljniji u odnosu na Republiku Hrvatsku (Grafikon 3), iako dolazi do značajnog pada nakon 2014. godine. Taj se podatak u velikoj mjeri može objasniti i smanjenjem stanovništva koji je prethodno prikazan.

Grafikon 3. Kretanje stope nezaposlenosti u Vukovarsko srijemskoj županiji
(Izvor: Državni zavod za statistiku, Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka).

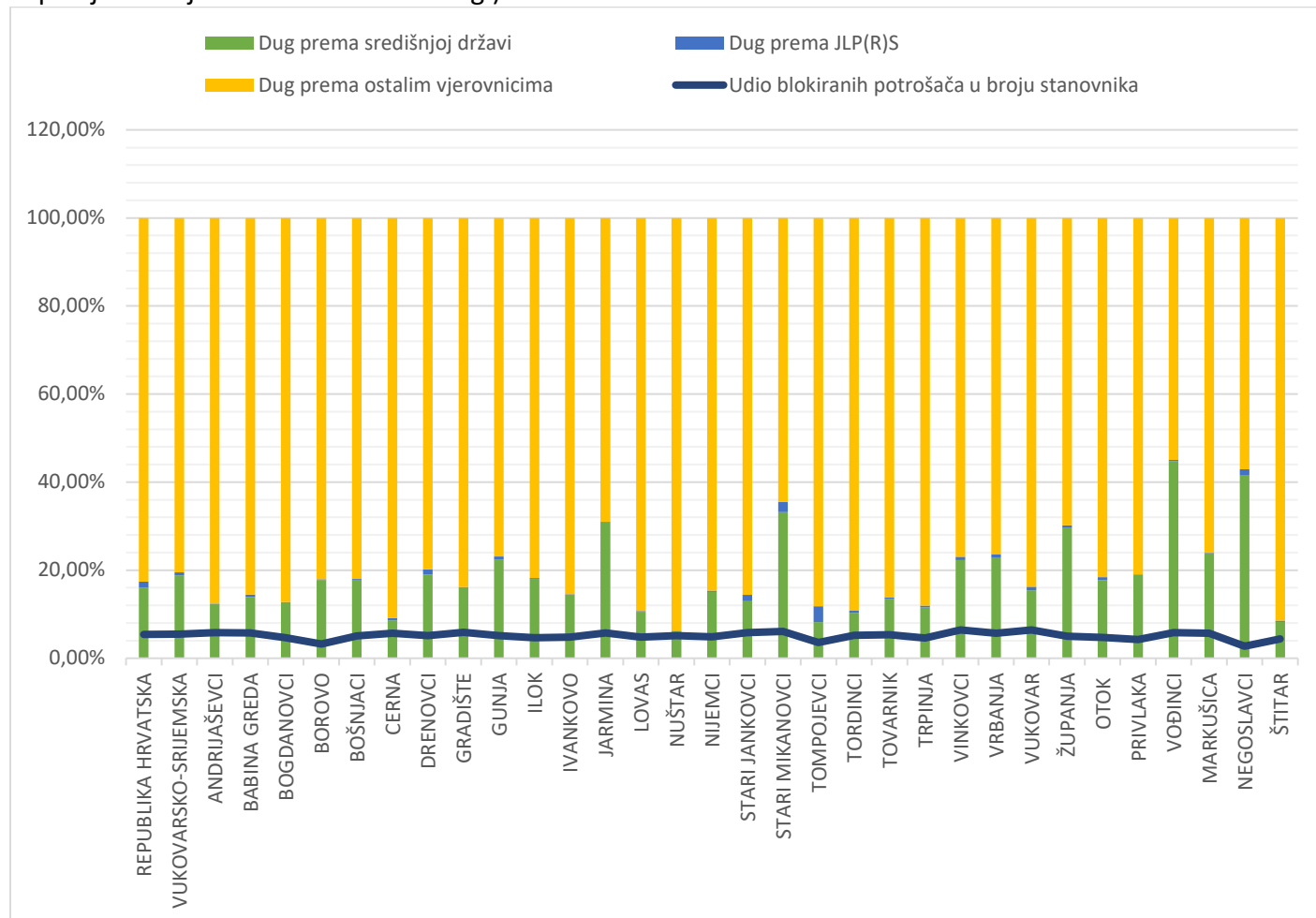
Uz siromaštvo treba povezati i pokazatelje o blokiranim potrošačima⁵. Vukovarsko srijemska županija ima 9896 blokiranih potrošača što prema procjeni broja stanovnika čini 5,51% stanovništva (nešto više u odnosu na nacionalni udio koji je 5,41%), odnosno 8,36% radno sposobnog stanovništva (na nacionalnoj razini blokirano je 8,06% radno sposobnog stanovništva). Ukupan iznos duga blokiranih potrošača je 539.014.502,00 kn. Prosječan iznos duga potrošača je 54.467,92 kn. što je značajno niže nego prosječni dug na nacionalnoj razini (73.229,59 kn), ali uz nezaposlenost predstavlja značajni rizik daljnjeg povećanja duga, pa i siromaštva.

Kada uspoređujemo pojedine jedinice lokalne samouprave, postoje značajne razlike među općinama i gradovima (Grafikon 4). Najmanji udio blokiranih potrošača u stanovništvu imaju općine Borovo, Tompojevci i Negoslavci (manje od 4%), a najveće gradovi Vinkovci i Vukovar te općina Stari Mikanovci (veće od 6%).

⁵Financijska agencija - Očevidnik o redosljeduo snovazaplaćenje.

Broj potrošača koji nisu pod mirilidospjelene izvršene snove zaplaćanje i iznos duga po županijama i općinama – stanje 31. 12. 2020.

Grafikon 4. Struktura duga i udio blokiranih potrošača u broju stanovnika (Izvor: FINA - Prijavljene dospelje neizvršene osnove za plaćanje potrošača na području Vukovarsko-srijemske županije - stanje na dan 31. 12. 2020. g.)

Posebno je važno napomenuti da postoji značajan broj starijih osoba u riziku od siromaštva, čak 13 715, koji su korisnici određenih tipova mirovina čiji su prosjeci u općinama i gradovima ispod linije rizika od siromaštva. To su poljoprivredne i invalidske mirovine⁶ te obiteljske mirovine⁷ (Tablica 1).

⁶Izvor: HZMO: Pregledbrojakerisnikamirovinapremaspolu, prosječnojsvotimirovineiprosječnomukupnommirovinskomstažu; 30. Rujna 2020

⁷Izvor: HZMO: Pregledbrojakerisnikamirovinapremaspolu, prosječnojsvotimirovineiprosječnomukupnommirovinskomstažu, Obiteljskamirovina, 31. SRPNJA 2020

Tablica 1. Broj korisnika mirovina ispod linije siromaštva (*Prag rizika od siromaštva u 2019. za jednočlano kućanstvo iznosio je 32 520 kuna na godinu, tj. 2710 mjesečno

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje)

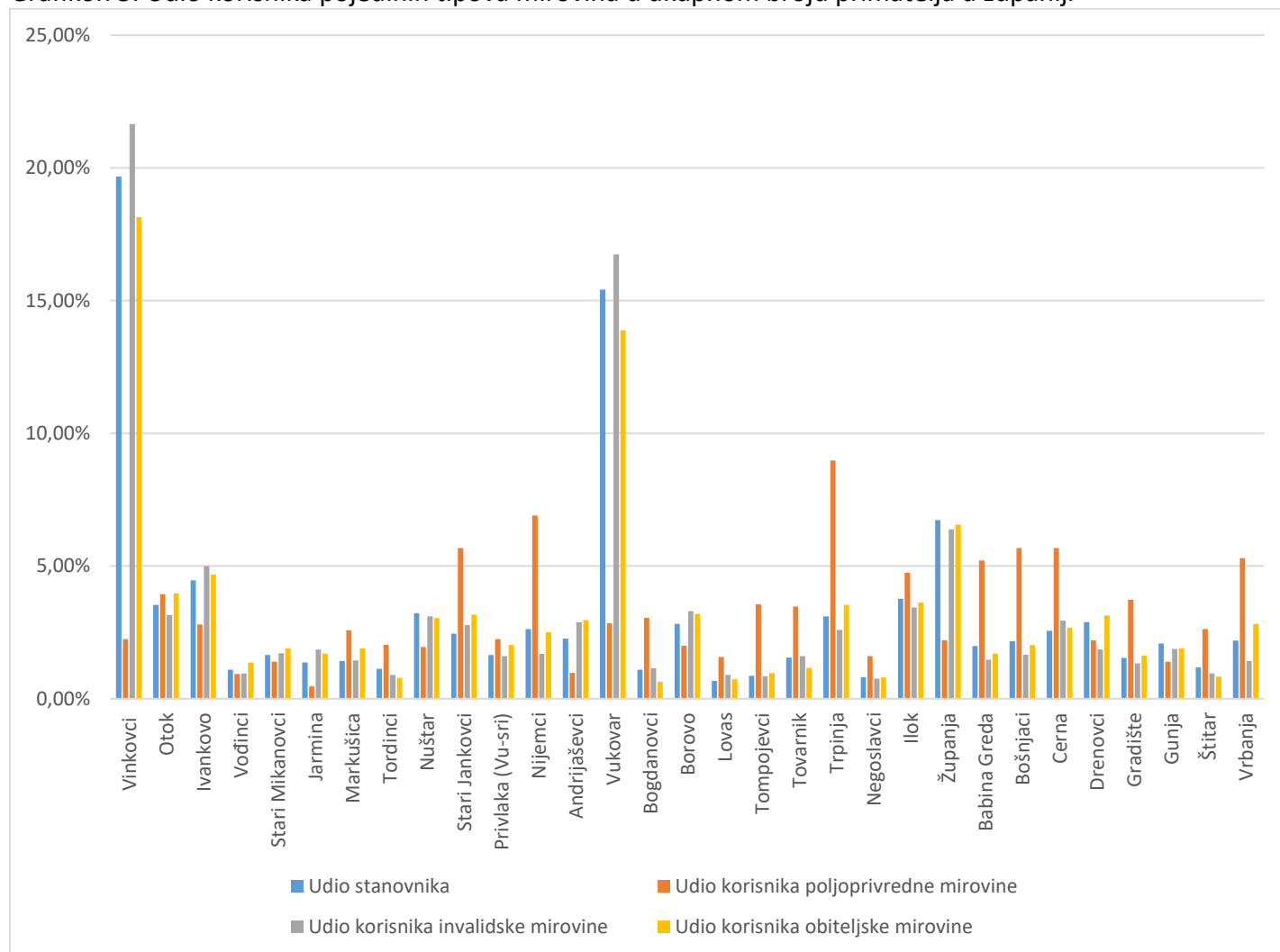
Županija i općine	BROJ KORISNIKA POLJOPRIVREDNE MIROVINE	PROSJEČNI IZNOS POLJOPRIVREDNE MIROVINE	BROJ KORISNIKA INVALIDSKE MIROVINE	BROJ KORISNIKA OBITELJSKE MIROVINE
Vukovarsko-srijemska županija	2360		3667	7688
Vinkovci	53	1512,03	794	1395
Otok	93	1349,81	116	305
Ivankovo	66	1374,89	183	360
Vođinci	22	1321,89	35	105
Stari Mikanovci	33	1314,00	63	146
Jarmina	11	1595,28	68	131
Markušica	61	1357,05	53	146
Tordinci	48	1761,75	33	61
Nuštar	46	1430,33	114	234
Stari Jankovci	134	1627,28	102	244
Privlaka	53	1396,22	59	156
Nijemci	163	1799,62	62	193
Andrijaševci	23	1606,45	106	228
Vukovar	67	1817,52	614	1068
Bogdanovci	72	1602,40	42	49
Borovo	47	1720,05	121	246
Lovas	37	1729,22	33	57
Tompojevci	84	1804,09	31	74
Tovarnik	82	1883,79	59	89
Trpinja	212	1540,65	95	272
Negoslavci	38	1658,42	28	62
Ilok	112	1797,83	126	279
Županja	52	1516,56	234	504
Babina Greda	123	1464,01	54	130
Bošnjaci	134	1463,30	61	155
Cerna	134	1463,30	108	206
Drenovci	52	1385,60	68	241
Gradište	88	1510,65	49	125
Gunja	33	1322,89	69	146
Štitar	62	1418,82	35	64
Vrbanja	125	1527,47	52	217

Na Grafikonu 5. možemo uočiti kako pojedini tipovi mirovina su neproporcionalno visoko zastupljeni u određenim JLS, te imaju veći udio u ukupnom broju korisnika mirovina u županiji u odnosu na udio stanovnika u ukupnom broju stanovnika županije.

Primjerice, daleko veće udjele korisnika poljoprivredne mirovine imaju općine Stari Jankovci, Nijemci, Tompojevci, Tovarnik, Trpinja, Babina Greda, Bošnjaci, Cerna, Gradište, Vrbanja. Visoke udjele korisnika invalidske mirovine imaju grad Vinkovci, grad Vukovar, grad Županja te općina Ivankovo.

Visoke udjele korisnika obiteljske mirovine u odnosu na ukupno stanovništvo ima općina Vrbanja.

Grafikon 5. Udio korisnika pojedinih tipova mirovina u ukupnom broju primatelja u županiji

Naposljetku, spomenimo da sustav socijalne skrbi kroz zajamčene minimalne naknade pokriva tek jedan mali dio stanovništva u siromaštvu, i to svega oko 2%. Na području nadležnosti CZSS

Vinkovci, 2,4% stanovnika je primatelj zajamčene minimalne naknade. Na području nadležnosti CZSS Vukovar taj je udio 2,05%, na području CZSS Županje je 2,21% kao i na području podružnice Ilok. Svi su postotci nešto viši od nacionalnog udjela koji je 1,45% stanovnika. Spomenimo i da je broj primatelja zajamčene minimalne naknade u trendu smanjivanja u posljednje tri godine. Tako je primjerice 2017. godine bilo 5485 primatelja ZMN-a u županiji⁸, 2018. godine broj je pao na 4372⁹, a 2019. on je 4 026 korisnika¹⁰. Pad se dogodio u svim centrima za socijalnu skrb (Vukovar: 1500 u 2017.g., 1101 u 2018 g., 967 u 2019.g.; Vinkovci: 2666 u 2017.g., 2062 u 2018.g., 1985 u 2019.g.; Županja: 1545 u 2017.g., 1071 u 2018.g., 925 u 2019.g.; podružnica Ilok: 174 u 2017.g., 138 u 2018.g., 149 u 2019.g.).

1.2. POTREBE STARIJIH OSOBA U ŽUPANIJI

Vukovarsko – srijemska županija, kao i sve županije sa značajnim smanjenjem stanovništva, posljedično imaju velike udjele starijih osoba. Ipak, na razini županije indeks starenja je niži nego na nacionalnoj razini što ukazuje na povoljne trendove. Prema indeksu starenja, neke općine i gradovi imaju izrazito povoljnu strukturu, kao što su grad Vinkovci, grad Županja, grad Otok, te općine Bošnjaci, Cerna, Gradište, Ivankovo, Jarmina, Nuštar, Privlaka, Stari Mikanovci, Štitar, Tordinci, Vođinci sa indeksom starenja ispod 90. S druge strane nepovoljne trendove starenja stanovništva imaju grad Vukovar, te općine Borovo, Lovas, Markušica, Negoslavci, Tompojevci, Trpinja gdje je indeks starenja veći od 130. Kada razmatramo strukturu stanovnika koji trebaju tuđu pomoć, onda dolazimo do podatka da otprilike 5 – 10% stanovništva ovisi o pomoći druge osobe u svom svakodnevnom funkcioniranju. Međutim, u različitim jedinicama lokalne samouprave ta je pomoć različito osigurana te se uočava potreba za snažnijom stručnom podrškom. Takva je situacija primjerice u gradu Vukovaru, gradu Otoku, općinama Drenovci, Markušica , Negoslavci, Nijemci , Stari Jankovci i Stari Mikanovci gdje više od 15% građana koji treba tuđu pomoć, tu pomoć ne dobiva.

Tablica 2. Indeks starenja i struktura građana koji treba tuđu pomoć (Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva)

JLS	INDEKS STARENJA	BROJ GRAĐANA KOJI TREBA TUĐU POMOĆ	BROJ GRAĐANA KOJI DOBIVA TUĐU POMOĆ	UDIO OSOBA KOJI NEMA POMOĆ
Vukovar	151,5	1.716	1.407	18%

⁸Ministarstva, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Godišnjeg statističko izvješće o korisnicima primljenim pravima socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj u 2017 godini. <https://mrosp.gov.hr/strategije-planovi-programi-izvjesca-statistika/4165>

⁹Ministarstva, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Godišnjeg statističko izvješće u Republici Hrvatskoj u 2018. godini. <https://mrosp.gov.hr/strategije-planovi-programi-izvjesca-statistika/4165>

¹⁰Ministarstva, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Godišnjeg statističko izvješće u Republici Hrvatskoj u 2019 godini. <https://mrosp.gov.hr/strategije-planovi-programi-izvjesca-statistika/4165>

Vinkovci	83,6	1.776	1.552	13%
Županja	86,2	613	562	8%
Ilok	124,9	511	458	10%
Otok	76,3	437	327	25%
Andrijaševci	59,5	195	173	11%
Babina Greda	74,1	180	164	9%
Bogdanovci	121,7	124	113	9%
Borovo	132,0	264	229	13%
Bošnjaci	87,7	230	224	3%
Cerna	66,1	253	217	14%
Drenovci	111,6	484	390	19%
Gradište	87,8	206	191	7%
Gunja	108,3	301	263	13%
Ivankovo	59,3	388	344	11%
Jarmina	70,6	153	134	12%
Lovas	146,3	102	88	14%
Markušica	155,1	248	172	31%
Negoslavci	155,1	76	51	33%
Nijemci	106,9	402	313	22%
Nuštar	80,5	397	367	8%
Privlaka	86,9	119	112	6%
Stari Jankovci	113,6	353	291	18%
Stari Mikanovci	85,5	174	142	18%
Štitar	75,4	131	117	11%
Tompojevci	167,5	145	123	15%
Tordinci	83,9	103	98	5%
Tovarnik	90,2	204	187	8%
Trpinja	154,1	431	377	13%
Vođinci	55,6	129	115	11%
Vrbanja	104,1	379	329	13%
Ukupno Županija	98,3	11.224	9.630	14%
Republika Hrvatska	115,0	233.327	202.407	13%

1.3. STRUKTURA OSOBA S INVALIDITETOM I DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

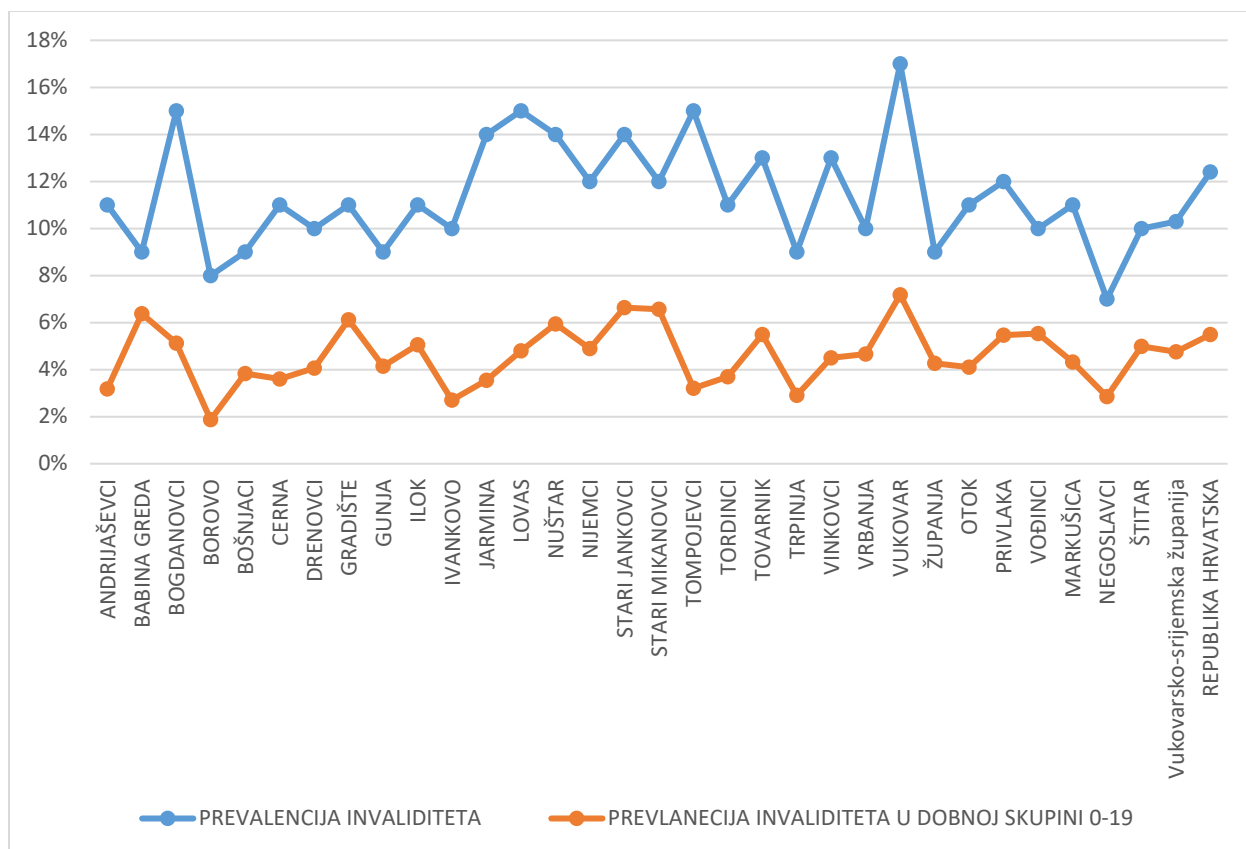
Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (2019)¹¹, Vukovarsko srijemska županija ima povoljnije pokazatelje prevalencije osoba s invaliditetom u odnosu na nacionalni prosjek, te se nalazi na 12. mjestu po udjelu osoba s invaliditetom u populaciji (10,3% u odnosu na nacionalni udio od 12,4%). U Vukovarsko – srijemskoj županiji je nešto niža prevalencija djece s teškoćama u razvoju, te otprilike 4,5% djece ima teškoće u razvoju u odnosu na nacionalnu prevalenciju od 5,5%. Prevalencija invaliditeta u dobnoj skupini od 20 do 64. godine jest 8,9%, a u dobi od 65 godina naviše je 21,3%. Za usporedbu, udio osoba s invaliditetom u dobi većoj od 65 godina na nacionalnoj razini je čak 30,4%.

Prema podacima HZJZ (2019), osobe s invaliditetom izrazito su socijalno isključena društvena skupina s obzrom da njih 73% ima završenu najviše osnovnu školu, 21% srednju stručnu spremnu, a samo 2% ima visoku ili višu stručnu spremu. Procjenjuje se da 12% osoba s invaliditetom živi u nezadovoljavajućim uvjetima.

Međutim, razlike su veoma značajne unutar županije, posebice kada govorimo o prevalenciji invaliditeta u ukupnoj populaciji, te o zastupljenosti djece s teškoćama u ukupnoj populaciji djece u dobi od 0-19 godina (Grafikon 6.)

Grafikon 6. Prevalencija invaliditeta i invaliditeta u dobnoj skupini 0-19 u Vukovarsko-srijemskoj županiji (Izvor: Tablica 1. Osobe s invaliditetom po spolu, dobnim skupinama, vrstama oštećenja i gradovima/općinama prebivališta (Sisačko-moslavačka županija i Vukovarsko-srijemska županija, stanje na dan 03.02.2021.)

¹¹Hrvatski zavod za javno zdravstvo (2019). IZVJEŠĆE O OSOBAMA S INVALIDITETOM U REPUBLICI HRVATSKOJ. https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2019/05/Osobe_s_invaliditetom_2019.pdf

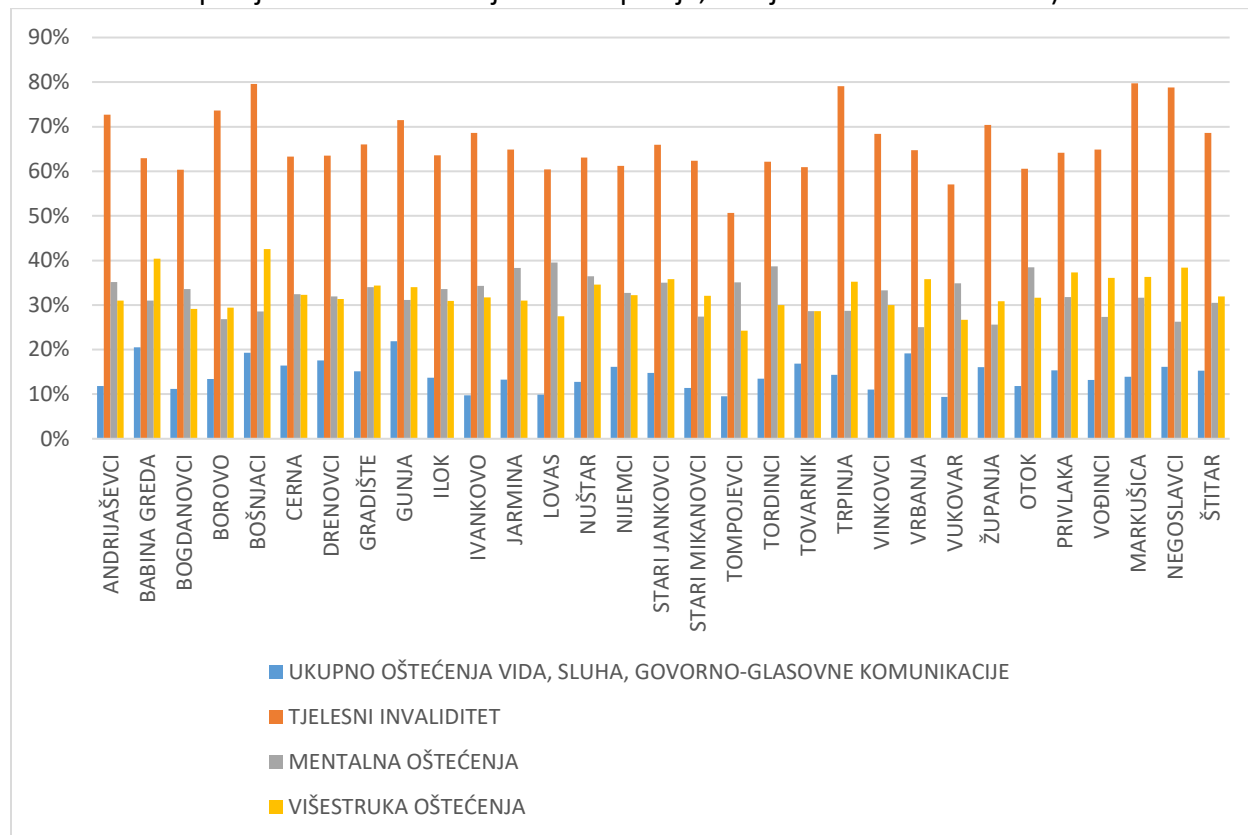
Općine i gradovi s najvećom prevalencijom invaliditeta (većom od nacionalne razine) su:

Bogdanovci, Borovo, Bošnjaci, Cerna, Drenovci, Gradište, Gunja, Ilok, Ivankovo, Jarmina, Lovas, Nuštar, Nijemci, Stari Jankovci, Stari Mikanovci, Tompojevci, Tordinci, Tovarnik, Trpinja, Vinkovci, Vrbanja, Vukovar. Grad Vukovar ima najveću prevalenciju invaliditeta od čak 17%.

Što se tiče udjela djece s teškoćama u razvoju u ukupnoj populaciji djece, ona je najviša u općinama Babina Greda, Gradište, Stari Jankovci, Stari Mikanovci i gradu Vukovaru. Vukovar sa prevalencijom od 7,18% ponovno zauzima prvo mjesto u županiji u ovom pokazatelju.

Kada sagledavamo strukturu invaliditeta, i tu pronalazimo razlike među općinama i gradovima.

Grafikon 7. Struktura invaliditeta prema vrsti invaliditeta (Izvor: Tablica 1. Osobe s invaliditetom po spolu, dobnim skupinama, vrstama oštećenja i gradovima/općinama prebivališta (Sisačko-moslavačka županija i Vukovarsko-srijemska županija, stanje na dan 03.02.2021.)

Četiri općine sa najvećim udjelom oštećenja vida, sluha i govorno-glasovne komunikacije u strukturi invaliditeta su: Babina Greda, Bošnjaci, Gunja i Vrbanja.

Tri općine sa najvećim udjelom mentalnih oštećenja u strukturi invaliditeta su: Jarmina, Lovas i Tordinci.

Tri općine sa najvećim udjelom višestrukih oštećenja u strukturi invaliditeta su: Babina Greda, Bošnjaci i Negoslavci.

Kad je riječ o porećemajima iz spectra autizma, spomenimo da u Županiji ima 93 djece i odraslih s tom dijagnozom, i to najviše u Vinkovcima (N=25) i Vukovaru (N=16). U drugim gradovima ima nešto manje zabilježenih slučajeva (8 u Županji, 5 u Iloku i 4 u Otoku). U općini Trpinja zabilježeno je 6 slučajeva, a u ostalim općinama ima svega nekoliko slučajeva.

1.4. DJECA, MLADI I OBITELJI U RIZKU

Kada je riječ o obiteljskoj problematici, konstantno je važno voditi računa o tome da se pravovremeno prepoznaju različiti psihosocijalni rizici u obiteljima.

Polazeći od nacionalnih statistika Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike¹², u Hrvatskoj je evidentirano 9218 djece čija se osobna prava krše i koja su žrtva zlostavljanja i zanemarivanja. Nadalje, za 1131 obitelj izrečena je mjera intenzivne stručne pomoći i nadzora, a 3963 djece bilo je u tretmanu CZSS radi manipulacije pravima djeteta tijekom razvoda braka, prekida bračne ili izvanbračne zajednice roditelja. U Hrvatskoj je zabilježeno 10651 dijete, maloljetnik i mlađi punoljetnik s problemima u ponašanju prema kojima su CZSS poduzimali potrebne mjere (i to 3027 djeca do 14 godina, 5766 djeca u dobi od 14 do 18 godina te 1858 mlađih punoljetnih osoba u dobi od 18 do 23 godine).

Primjenimo li ove podatke analogno na Vukovarsko srijemsku županiju, možemo zaključiti da u Županiji od 1000 djece njih 9 doživljava kršenje osobnih prava, a njih 10 ima poremećaje u ponašanju. Dodajmo i da je u Županiji 2018. godine zabilježeno 183 kaznenih djela na štetu djece i obitelji¹³.

Treba napomenuti i da konstantno raste broj intervencija timov za mentalno zdravlje županijskog Zavoda za javno zdravstvo te je tako u 2017. učinjeno 133 intervencije, u 2018. 144 intervencije, a u 2019. čak 201. intervencija¹⁴. Prema podacima Izvješća o osobama s invaliditetom (HZJZ, 2019), Vukovarsko-srijemska županija jedna je od županija s najvećim udjelom osoba s invaliditetom s mentalnim oštećenjima u ukupnoj populaciji osoba s invaliditetom. Prema podacima MUP-a (2019), broj kaznenih djela zlorabe droga porastao je sa 81 (u 2017) na 149 (u 2019). Uz financijski stres, i globalni porast teškoća mentalnog zdravlja dodatno otežanim korona krizom, očekujemo da će pritisak na obitelji, djecu i mlade biti sve veći.

¹²Ministarstvorada, mirovinskogsustava, obiteljiisocijalnepolitike. Godišnjestatističkoizvješće u RepubliciHrvatskoj u 2019 godini. <https://mrosp.gov.hr/strategije-planovi-programi-izvjesca-statistika/4165>

¹³Ministarstvounutarnjihposlova, Glavnotajništvo, Sektorzapravneposloveistrateškoplaniranje, Službazastrateškoplaniranje, statistikuinaprijeđenjerada. STATISTIČKI PREGLED TEMELJNIH SIGURNOSNIH POKAZATELJA I REZULTATA RADA U 2018. GODINI.

https://mup.gov.hr/UserDocImages/statistika/2019/Pregled%20sigurnosnih%20pokazatelja%20u%202018%20godini/Statisticki%20pregled%202018_web.pdf

¹⁴Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Zdravstveno statistički ljetopisi za 2017/2018/2019 godinu.

<https://www.hzjz.hr/cat/periodicne-publikacije/>

1.5. DOSTUPNOST SOCIJALNIH PRAVA I SOCIJALNIH USLUGA U ŽUPANIJI

1.5.1. SOCIJALNA PRAVA

1.5.1.1. SOCIJALNA PRAVA KOJE DODJELJUJE SUSTAV SOCIJALNE SKRBI

Socijalna prava koja dodjeljuje sustav socijalne skrbi temeljem siromaštva ili invaliditeta, jedan su od važnih mehanizama suzbijanja socijalnih rizika, a dominantno se administriraju preko centara za socijalnu skrb: CZSS Vinkovci, CZSS Vukovar, Podružnica Ilok, CZSS Županja.

U 2019. godini u Vukovarsko srijemskoj županiji ukupno 4026 osoba je bilo primatelj zajamčene minimalne naknade. U odnosu na broj svih obuhvaćenih osoba u Republici Hrvatskoj to je 6% (nešto više nego što je udio stanovnika Županije u RH koji iznosi 4%)

Što se tiče jednokratnih naknada, ukupno je 1080 različitih korisnika (bilo samaca ili kućanstava) dobilo barem jednom jednokratnu naknadu u 2019. godini, što čini udio od 3% svih korisnika jednokratnih naknada u RH.

Osobna invalidnina je u 2019. godini dodijeljena za 1401 korisnika što čini udio od 4% svih korisnika u RH (istovjetno udjelu broja stanovnika VSŽ u RH).

Doplatak za pomoć i njegu dodijeljen je u 2019. godini za 2525 korisnika (3% svih korisnika doplataka u RH). Kada sagledavamo trendove u broju korisnika u posljednjih 5 godina (Tablica 3), broj korisnika zajamčene minimalne naknade značajno pada, i taj trend se u velikoj mjeri može pripisati iseljavanjima stanovništva. Primjerice, na području nadležnosti CZSS Županja broj korisnika je pao za čak 54%, na području nadležnosti CZSS Vukovar i PO Ilok za više od 40%, a na području nadležnosti CZSS Vinkovci za oko 23%. Slično se dogodilo i sa trendovima isplate jednokratnih naknada gdje je pad od 23 do 50% (s izuzetkom podružnice u Iloku koja bilježi neznatan porast broja korisnika).

Što se tiče prava na osnovu invaliditeta (osobna invalidnina i doplatak za pomoć i njegu), broj korisnika se uglavnom povećava, osim na području nadležnosti CZSS Vinkovci. Na tom je području broj korisnika osobnih invalidnina i doplataka za pomoć i njegu smanjen za oko 30%.

Na području nadležnosti ostalih centara za socijalnu skrb, brojevi korisnika se značajno povećavaju, pa je primjerice u 2019. godini u odnosu na 2015. godinu čak 80% više korisnika osobnih invalidnina i 60% doplataka za pomoć i njegu na području nadležnosti CZSS Vukovar.

Tablica 3. Broj korisnika novčanih prava u posljednjih pet godina (Izvor. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. <https://mrosp.gov.hr/strategije-planovi-programi-izvjesca-statistika/4165>).

CZSS NOVČANA PRAVA	2015 ¹⁵	2016 ¹⁶	2017 ¹⁷	2018 ¹⁸	2019 ¹⁹	PROMJENA 2019/2015
VINKOVCI						
Zajamčena minimalna naknada (ukupno obuhvaćenih osoba)	2.564	3.465	2.266	2.062	1.985	-22,58%
Jednokratna naknada (Različiti korisnici (samci i kućanstvo) kojima je jednom ili više puta odobrena naknada u izvještajnoj godini	348	302	218	201	237	-31,90%
Osobna invalidnina	417	417	385	508	579	-38,85%
Doplatak za pomoć i njegu	1.525	1.420	1.092	1.027	1.103	-27,67%
VUKOVAR						
Zajamčena minimalna naknada (ukupno obuhvaćenih osoba)	1.719	1.628	1.500	1.101	967	-43,75%
Jednokratna naknada (Različiti korisnici (samci i kućanstvo) kojima je jednom ili više puta odobrena naknada u izvještajnoj godini	278	351	324	286	347	24,82%
Osobna invalidnina	254	246	353	250	461	81,50%
Doplatak za pomoć i njegu	421	401	288	434	673	59,86%
PO ILOK						
Zajamčena minimalna naknada (ukupno obuhvaćenih osoba)	256	226	174	138	149	-41,80%
Jednokratna naknada (Različiti korisnici (samci i kućanstvo) kojima je jednom ili više puta odobrena naknada u izvještajnoj godini	102	86	90	71	104	1,96%
Osobna invalidnina	30	26	28	36	38	26,67%
Doplatak za pomoć i njegu	49	53	57	60	92	87,76%
ŽUPANJA						
Zajamčena minimalna naknada	2.025	1.815	1.545	1.071	925	-54,32%

¹⁵Ministarstvorada, mirovinskogsustava, obiteljiisocijalnepolitike. Godišnjestatističkoizvješće o primijenjenimpravimasocijalneskrbi u 2015. godini

¹⁶Ministarstvorada, mirovinskogsustava, obiteljiisocijalnepolitike. Godišnjestatističkoizvješće o korisnicimaiprimijenjenimpravimasocijalneskrbi u RepubliciHrvatskoj u 2016 godini

¹⁷Ministarstvorada, mirovinskogsustava, obiteljiisocijalnepolitike. Godišnjestatističkoizvješće o korisnicimaiprimijenjenimpravimasocijalneskrbi u RepubliciHrvatskoj u 2017 godini

¹⁸Ministarstvorada, mirovinskogsustava, obiteljiisocijalnepolitike. Godišnjestatističkoizvješće u RepubliciHrvatskoj u 2018. godini

¹⁹Ministarstvorada, mirovinskogsustava, obiteljiisocijalnepolitike. Godišnjestatističkoizvješće u RepubliciHrvatskoj u 2019 godini

(ukupno obuhvaćenih osoba)						
Jednokratna naknada (Različiti korisnici (samci i kućanstvo) kojima je jednom ili više puta odobrena naknada u izvještajnoj godini	811	740	573	411	392	-51,66%
Osobna invalidnina	248	247	249	267	323	30,24%
Doplatak za pomoć i njegu	645	566	532	520	657	1,86%

1.5.1.2. Materijalna prava koje dodjeljuju jedinice lokalne i područne samouprave

Drugi značajan izvor materijalnih prava su jedinice lokalne samouprave i jedinica područne samouprave. Jedinice lokalne samouprave, kao i jedinica područne samouprave svojim građanima osiguravaju čitav niz materijalnih naknada i prava, a koja uključuju: jednokratne novčane pomoći, pomoć u obliku obiteljskih paketa, pomoć u sufinanciranju troškova stanovanja i troškovima ogrjeva, dodjeljivanje stipendija, financiranja ili sufinanciranja školske prehrane, pribora za školu, školskog prijevoza, prijevoza za određene kategorije građana, novčana pomoć za obitelji s malom djecom. Ova materijalna prava u velikoj mjeri značajno opterećuju proračunske resurse jedinica lokalne samouprave, ali njihov je značaj u osiguravanju dodatne sigurnosne mreže građanima izniman.

1.5.2. Dostupnost socijalnih usluga za građane na području Vukovarsko – srijemske županije

Za početak, treba naglasiti kako je teško jasno utvrditi koliko ima pružatelja i korisnika socijalnih usluga te kakva je dostupnost pojedinih oblika socijalnih usluga. Naime, jedan izvor podataka su podaci o pružateljima u mreži pružatelja socijalnih usluga koje organizira i financira resorno ministarstvo, tj. sada Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Ovaj izvor navodimo kao najrelevantniji jer se njime osiguravaju održive socijalne usluge koje ne ovise o projektnom financiranju i kao preduvjet ulaska u Mrežu je zadovoljavanje vrlo strogih standarda kvalitete (Pravilnik o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga, NN, 157/13; Pravilnik o standardima kvalitete socijalnih usluga, NN 143/2014).

Drugi relevantan izvor su podaci o djelovanju organizacija civilnog društva kao značajnog pružatelja socijalnih usluga koji je najčešće financiran projektnim sredstvima, nerijetko se tako pružaju visoko kvalitetne i inovativne socijalne usluge, a nisu nužno potpisali ugovor o ulasku u Mrežu pružatelja. Podatke o ovim pružateljima prikupljeni su uvidom u Registar udruga koji su registrirani za socijalne djelatnosti, odnosno socijalne usluge. Nerijetko se događa i da određeni pružatelj samo jednu uslugu pruža kao dio Mreže, a ostale oblike usluga koji nisu u mreži provodi na temelju projektnog financiranja.

Treći izvor podataka su saznanja koja imaju predstavnici jedinica lokalne samouprave ili centara za socijalnu skrb, odnosno pružatelja usluga o uslugama koje postoje na području njihove nadležnosti.

S obzirom da isti korisnici kod više pružatelja mogu ostvariti iste ili različite usluge, u trenutnim je uvjetima gotovo nemoguće utvrditi broj korisnika usluga.

Svi navedeni izvori koji su korišteni u izradi ovog dokumenta neće nam dati potpuno precizne podatke o broju, sadržaju i dostupnosti socijalnih usluga, ali dati će nam pouzdani uvid u trendove dostupnosti kao dovoljnu osnovu za donošenje daljnjih zaključaka.

1.5.2.1. Prostorna obilježja kao preduvjet pružanja socijalnih usluga

Prije prikaza dostupnosti pojedinih socijalnih usluga, važno je ukazati na prostorna obilježja Županije kao značajnu determinantnu dostupnosti socijalnih usluga. Veliki broj jedinica lokalne samouprave u administrativnom smislu čini ovaj prostor rascjepkanim otvarajući potrebu većeg i snažnijeg funkcionalnog povezivanja jedinica lokalne samouprave. Veliki broj općina sastoji se od praktički jednog naselja tako da je niža disperziranost unutar općina. Ukupna gustoća naseljenosti u Županiji (73,34 st/km²) je negdje usporediva s onom na nacionalnoj razini (75,69 st/km²) tako da Vukovarsko srijemska županija nema problem izrazito rijetke naseljenosti. Međutim, treba posebno skrenuti pozornost na nekoliko jedinica lokalne samouprave koja su površinom velike, a izrazito rijetko naseljene (Tablica 4). To su prije svega općine Drenovci, Lovas, Markušica, Nijemci, Tompojevci kao izrazito rijetko naseljene općine, a općine Drenovci, Nijemci i Vrbanja su površino izrazito velike općine što dodatno otežava dostupnost socijalnih usluga.

Tablica 4. Broj naselja, površina JLS i gustoća naseljenosti u Vukovarsko-srijemskoj županiji (Izvor: Izvješće o stanju u prostoru Vukovarsko – srijemske županije 2013. – 2016.; stranica 12-13)²⁰

	BROJ NASELJA	Površina JLS u km ²	Gustoća naseljenosti 2011.g. stan./km ² (DZS)
Vukovar (Vukovar, Lipovača, Sotin, Grabovo)	4	100,19	276,56
Vinkovci (Vinkovci, Mirkovci)	2	94,21	374,91
Županja	1	50,05	240,86
Ilok (Ilok, Bapska, Mohovo, Šarengrad)	4	128,93	52,44
Otok (Otok, Komletinci)	2	136,15	46,47

²⁰Vukovarsko srijemska županija, Izvješće o stanju u prostoru Vukovarsko – srijemske županije 2013. – 2016 (12-13 str.). http://www.vusz.hr/Cms_Data/Contents/VSZ/Folders/dokumenti/sjednice/sjednica/2-sjednica-skupstine-13-07-2017/~contents/GP82N2QFWDF65UWT/tocka4.pdf

Andrijaševci (Andrijaševci, Rokovci)	2	39,62	102,78
Babina Greda	1	80,18	44,94
Bogdanovci (Bogdanovci, Petrovci, Svinjarevci)	3	51,75	37,97
Borovo	1	28,13	179,29
Bošnjaci	1	94,96	41,08
Cerna (Cerna, Šiškovci)	2	69,25	66,08
Drenovci (Drenovci, Đurići, Pos.Podgajci, Račinovci, Rajevo selo)	5	200,02	25,84
Gradište	1	57,61	48,12
Gunja	1	31,05	120,03
Ivankovo (Ivankovo, Retkovci, Prkovci)	3	103,43	77,24
Jarmina	1	12,94	189,77
Lovas (Lovas, Opatovac)	2	42,52	28,52
Markušica (Markušica, Gaboš, Karadžićevo, Ostrovo, Podrinje)	5	73,45	34,63
Negoslavci	1	21,21	68,93
Nijemci (Nijemci, Apševci, Banovci, D. Novo Selo, Đeletovci, Lipovac, Podgrađe, V. Banovci)	8	224,69	20,93
Nuštar (Nuštar, Cerić. Marinci)	3	43,35	133,28
Privlaka	1	52,41	42,96
Stari Jankovci (Stari Jankovci, Novi Jankovci, Orolik, Slakovci, Srijemske Laze)	5	95,16	46,25
Stari Mikanovci	2	54,50	54,37
Tompojevci (Tompojevci, Berak, Bokšić, Čakovci, Mikluševci, Grabovo)	6	72,16	21,61
Tordinci (Tordinci, Antin, Korođ, Mlaka Antinska)	4	50,16	40,48
Tovarnik (Tovarnik, Ilača)	2	64,56	43,02
Trpinja (Trpinja, Bobota, Bršadin, Čelije, Ludvinci, Pačetin, Vera)	7	122,75	45,37
Vođinci	1	21,27	94,72
Vrbanja (Vrbanja, Soljani, Strošinci)	3	190,98	20,60
Štitar (izdvojen iz Županje 2015.g.)	1	40,12	52,67
Ukupno Županija		2447,76	73,34

1.5.2.2. Dostupnost socijalnih usluga u mreži resornog Ministarstva

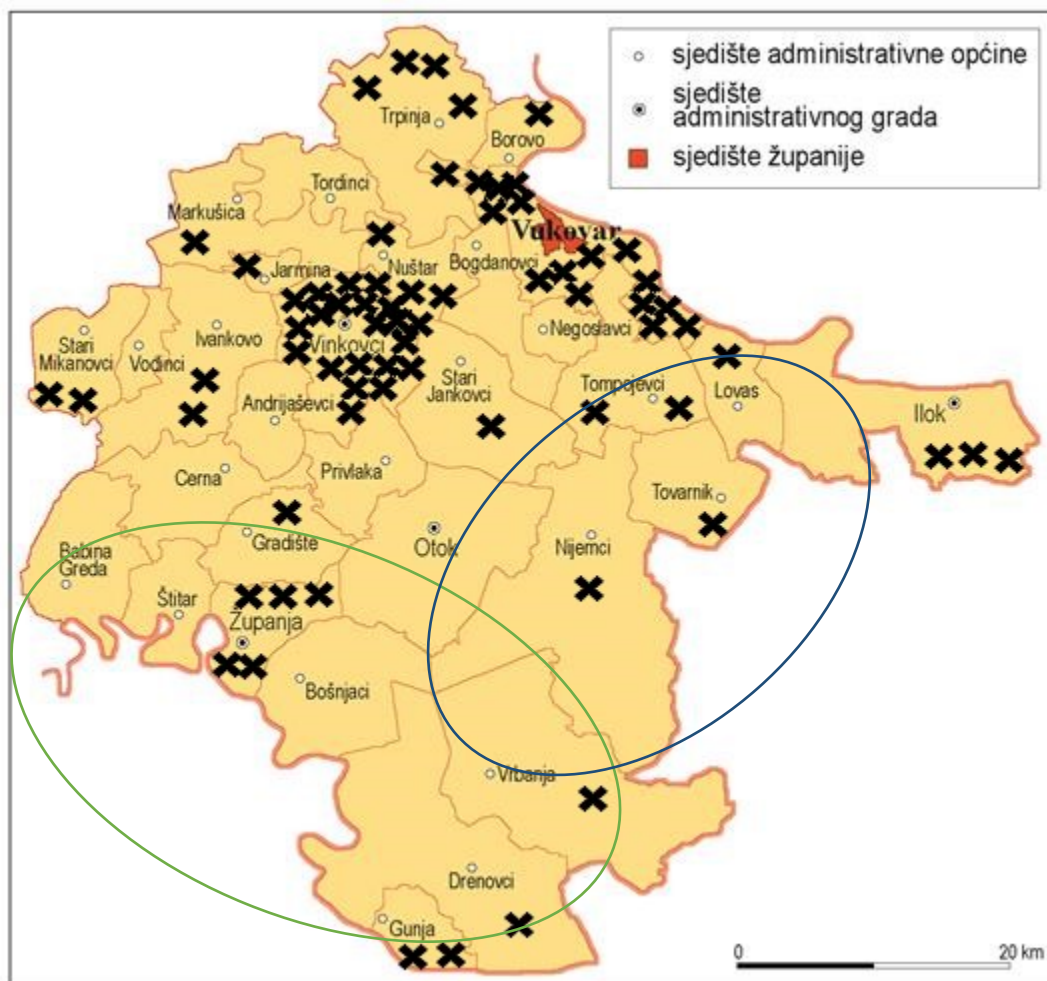
Podatke o pružateljima u mreži resornog Ministarstva smatramo najrelevantnijima s obzirom da se radi o održivim socijalnim uslugama koje su financirane na temelju izvršenja usluge te

prethodnog utvrđenja propisanih standarda kvalitete. Rješenje o korištenju socijalnih usluga donosi nadležni Centar za socijalnu skrb. Izvor podataka jest Adresar nadležnog Ministarstva²¹.

Već na prvi pogled na kartu Županije (Slika 1), možemo uočiti da postoje izrazita koncentracija usluga u području grada Vinkovaca i grada Vukovara. Vrlo su slabo razvijene usluge u južnom, jugozapadnom i jugoistočnom dijelu Županije.

Nedostatak usluga vidljiv je na području nadležnosti CZSS Županja, PO Ilok te nadležnosti CZSS Vinkovci, tj. gradu Otoku te općinama Nijemci i Tovarnik.

Slika 1. Broj socijalnih usluga u pojedinim općinama i gradovima²²

²¹Ministarstvorada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Adresari (posljednji pristup 22.03.2021.). <https://mrosp.gov.hr/adresari/11829>

²²Temeljna karta Županije preuzeta je sa: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Proleksis Enciklopedija: <https://proleksis.lzmk.hr/abecedar/page/59/?q=V>

Struktura socijalnih usluga po sadržaju i području gdje su registrirani pružatelji prikazana je u Tablici 5. i Tablici 6.

Što se tiče sadržaja socijalnih usluga, izrazito dominiraju usluge za starije osobe. Čak 51 pružatelj od ukupno 67 u Županiji (76%) pruža usluge isključivo starijim osobama. Ovakav nesrazmjer posljedično dovodi do toga da su gotovo pa zanemarene brojne druge korisničke skupine u ranjivom položaju. Kada govorimo o uslugama za starije, dominiraju praktički dva oblika: institucionalni smještaj te pomoć u kući (prvenstveno zahvaljujući nizu natječaja iz programa Zaželi). Vrlo su slabo zastupljene ostale socijalne usluge za starije (poput boravka, savjetovanja i pomaganja).

Tablica 6. Struktura socijalnih usluga po vrsti i mjestu registracije pružatelja

JLS GDJE JE REGISTRIRAN PRUŽATELJ	USLUGE ZA STARIJE			USLUGE ZA OSOBE S INVALIDITETOM I DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU					
	SMJEŠTAJ	POMOĆ U KUĆI	BORAVAK	SMJEŠTAJ	BORAVAK	ORGANIZIRANO STANOVANJE	PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA, SAVJETOVANJE I POMAGANJE	RANA INTERVENCIJA	POMOĆ U KUĆI
Vukovar	8	3			1	1	2	1	
Vinkovci	11	1	1	1	2	1	3	1	
Županja	1	1	1		1				1
Ilok	1	2							
Nuštar	3								
Stari Mikanovci	2								
Stari Jankovci	0	1							
Trpinja	3	1							
Tompojevci	1	1							
Ivankovo	2								
Gunja	1	1							
Borovo	1								
GRADIŠTE	1								
Markušica	1								

Drenovci		1							
Jarmina		1							
Lovas		1							
Tovarnik		1							
Vrbanja		1							
Nijemci		1							

Što se tiče pružatelja usluga za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju, njih je značajno manje, svega 7 od 67. Pružaju raznovrsne usluge, a dominiraju usluge boravka, savjetovanja i pomaganja, psihosocijalne podrške i rana intervencija. Broj pružatelja svakako je nedostatan za ovu korisničku populaciju.

Kada je riječ o ostalim korisničkim skupinama, za njih su socijalne usluge gotovo zanemarivo razvijene.

Po jedan pružatelj pruža nekoliko različitih usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Riječ je o Dječjem domu Sv. Ana Vinkovci koji osigurava usluge organiziranog stanovanja, boravak te savjetovanje i pomaganje. Nadalje, dva pružatelja iz Vukovara pružaju usluge za djecu i mlade s problemima u ponašanju. To su udruge Audit, Udruge za socijalni razvoj, te Podružnica Breza. Oni pružaju usluge psihosocijalne podrške, savjetovanje i pomaganje te uslugu boravka.

Također jedan pružatelj u Županiji pruža usluge za odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje). Riječ je o Domu za odrasle osobe Nuštar koji pruža uslugu institucionalnog smještaja.

Svakako treba napomenuti da su važni pružatelji socijalnih usluga centri za socijalnu skrb koji djeluju kao izravni pružatelji usluga te priznaju pravo na

1.5.2.3. Organizacije civilnog društva kao pružatelji socijalnih usluga

Na temelju podataka iz Registra udruga Ministarstva pravosuđa i uprave²³, u Vukovarsko – srijemskoj županiji u području djelovanja socijalnih djelatnosti – socijalne usluge registrirano je 113 organizacija civilnog društva.

Popis registriranih udruga po jedinicama lokalne samouprave prikazan je u tablici 7.

Tablica 7. Popis organizacija civilnog društva na području Vukovarsko srijemske županije, registriran za socijalne usluge

GRAD/OPĆINA	Naziv organizacija civilnog društva
VINKOVCI	"BOLJI SVIJET" UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM
	"Bubamara"Udruga osoba s invaliditetom Vinkovci
	"CIBALE" UDRUGA UDOMITELJA ZA DJECU I MLADE VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
	DRUŠTVO "HRVATSKA ŽENA" VINKOVCI
	DRUŠTVO INTEGRALNE ZAŠTITE ŽUPANIJE VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE
	DRUŠTVO NAŠA DJECA VINKOVCI
	DRUŠTVO PSIHOLOGA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
	Društvo socijalnih radnika Vukovarsko-srijemske županije

²³Ministarstvopravosuđaiuprave. RegistarudrugaRepublikeHrvatske. Posljednjipristup 23.03.2021. <https://registri.uprava.hr/#!udruge>

	GRADSKA UDRUGA UMIROVLJENIKA GRADA VINKOVACA
	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Vinkovci
	HUMANITARNA UDRUGA RUTHA
	KLUPKO
	Konjički klub "Eohippus"
	KONJIČKI KLUB "SATIR" VINKOVCI
	KOORDINACIJA BRANITELJSKIH I STRADALNIČKIH UDRUGA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE
	MOTO KLUB "DOCDYNO"
	OTAC DOMOVINE DR. ANTE STARČEVIĆ
	PLIVAČKI KLUB CIBALAE VINKOVCI
	"ROTARACT KLUB VINKOVCI"
	SPORTSKA UDRUGA "NOVOSELAC - 2012" VINKOVCI
	UDRUGA OSOBA OŠTEĆENOG SLUHA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE I GRADA VINKOVACA
	UDRUGA ZA INOVATIVNO UČENJE I POUČAVANJE "InovaEdu"
	Udruga djelatnika i umirovljenika sekcije za pruge "Plaža" Vinkovci
	UDRUGA DRAGOVOLJACA I VETERANA DOMOVINSKOG RATA PODRUŽNICA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE
	UDRUGA GRAĐANA "BARUTANA" VINKOVCI
	UDRUGA HRVATSKIH BRANITELJA - DRAGOVOLJACA DOMOVINSKOG RATA VINKOVCI SLAVIJA
	UDRUGA HRVATSKIH BRANITELJA DRAGOVOLJACA DOMOVINSKOG RATA VINKOVCI - VINKOVAČKO NOVO SELO
	UDRUGA "MS TIM HRVATSKA"
	UDRUGA ODRŽIVOG RAZVOJA, INFORMACIJA, OKOLIŠA I NOVITETA
	UDRUGA OSOBA S CEREBRALNOM PARALIZOM I NJIHOVIH OBITELJI "TRN" - tvoje ruke i noge
	Udruga umirovljenika drvaraca - šumara Vukovarsko-srijemske županije Vinkovci
	UDRUGA VETERANA OKLOPNE BOJNE 5. GARDIJSKE BRIGADE "SOKOLOVI"
	UDRUGA VETERANA 5. GARDIJSKE BRIGADE "SOKOLOVI"
	Udruga za proaktivno djelovanje u zajednici retroPERSPEKTIVA
	UDRUGA ZA PROMICANJE DOSTOJANSTVA LJUDSKOG ŽIVOTA I OBRANE NEROĐENOG DJETETA "CENTAR ZA NEROĐENI ŽIVOT - BETLEHEM"
	UDRUGA ZA SPORT I REKREACIJU "MAXIMUS", VINKOVCI
	UDRUGA ZA UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVLJENJA "SUNČEVE ZRAKE"
	VINKOVAČKI KREATIVNI CENTAR "TWIST"
	Zavičajni klub Imočana Vukovarsko-srijemske županije Vinkovci
VUKOVAR	AUDIT, UDRUGA ZA SOCIJALNI RAZVOJ
	Centar za društveni razvoj, istraživanja i inovacije - INOVA
	CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE, EDUKACIJU I PROMICANJE RAVNOPRAVNOSTI

	SPOLOVA ŽAR
	DRUŠTVO MULTIPLE SKLEROZE VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
	EUROPSKI DOM VUKOVAR
	FUTURA
	HUMANITARNA UDRUGA DUGA VUKOVAR
	KONJIČKI KLUB DUNAVSKI RAJ
	"LIONS KLUB VUKOVAR"
	"PALOMA"- DNEVNI BORAVAK ZA STARIJE OSOBE, RIBIČE, INVALIDE I HENDIKEPIRANE OSOBE VUKOVAR
	PODRUŽNICA BREZA VUKOVAR
	SAVEZ SEKTORA ZA ZAPOŠLJAVANJE, NEOVISAN ŽIVOT I CJELOVITU INTEGRACIJU OSOBA S INVALIDITETOM REPUBLIKE HRVATSKE - VUKOVAR
	STICHTING KOALICIJA ZA RAD SA PSIHOTRAUMOM I ZA MIR VUKOVAR
	UDRUGA BETLEHEM - VUKOVAR
	UDRUGA DJECE POGINULIH I NESTALIH HRVATSKIH BRANITELJA DOMOVINSKOG RATA
	UDRUGA MALOLJETNIH DRAGOVOLJACA DOMOVINSKOG RATA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
	UDRUGA NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE HRVATSKE "INICIJATIVA ODRŽIVOG ŽIVOTA"
	UDRUGA RODITELJA DJECE S POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU VUKOVARSKI LEPTIRIĆI
	UDRUGA UDOMITELJA DJECE, ODRASLIH, STARIH I NEMOĆNIH OSOBA "JAVOR"
	UDRUGA UDOMITELJA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE "ZAGRLJAJ"
	UDRUGA ZA OSOBE S INTELKTUALNIM OŠTEĆENJEM "GOLUBICA" VUKOVAR
	UDRUGA ZA PODRŠKU ŽRTVAMA I SVJEDOCIMA
	UDRUGA ZA POMOĆ I PODRŠKU RODITELJIMA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I NJIHOVIM OBITELJIMA TKO SE BOJI SUTRA JOŠ ?- VUKOVAR
	UDRUGA ZA RANO UČENJE "LINGAPANGA"
	Udruga žena Vukovar
	VUKOVARSKI INSTITUT ZA MIROVNA ISTRAŽIVANJA I OBRAZOVANJE
ŽUPANJA	DRUŠTVO ZA POMOĆ OSOBAMA S INVALIDITETOM "GOLUBOVI" ŽUPANJA
	GRADSKI OGRANAK UDRUGE HRVATSKIH DRAGOVOLJACA DOMOVINSKOG RATA GRADA ŽUPANJE
	HRVATSKA MREŽA ZA RURALNI RAZVOJ
	Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Županja
	"MULTIKULTURNI CENTAR GRADA ŽUPANJE"
	Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata Županja
	Udruga matice umirovljenika Županja

	Udruga "ŽIR"
OTOK	DRUŠTVO "NAŠA DJECA" OTOK
	KONJIČKI KLUB ZA REKREACIJSKO, ŠPORTSKO JAHANJE TE OČUVANJE TRADICIJSKE KULTURE "SUVARA OTOK" - OTOK
	ODRED IZVIĐAČA "SUVARA" OTOK
	UDRUGA HRVATSKIH VOJNIK INVALIDA DOMOVINSKOG RATA GRADA OTOKA
	UDRUGA MLADIH GRADA OTOKA
	UDRUGA ŽENA KOMLETINCI
ILOK	0
ANDRIJAŠEVCI	UDRUGA "ACADEMUS"
	VOLONTERSKI CENTAR VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
BABINA GREDA	0
BOGDANOVCI	OPĆINSKI OGRANAK UHDDR BOGDANOVCI
BOROVO	0
BOŠNJACI	0
CERNA	UDRUGA UMIROVLJENIKA OPĆINE CERNA-ŠIŠKOVC
DRENOVCI	0
GRADIŠTE	0
GUNJA	MULTIMEDIJALNI CENTAR STUDIO KREATIVNIH IDEJA GUNJA
IVANKOVO	HUMANITARNA UDRUGA "BRANITELJ POMAŽE BRANITELJU"
	UDRUGA UMIROVLJENIKA EUROPSKIH INTEGRACIJA ZA PROMICANJE LJUDSKIH PRAVA I DEMOKRACIJU
	UDRUGA ZA POTICANJE LJUDSKIH VRIJEDNOSTI "ISTINA I MIR"
JARMINA	0
LOVAS	0
MARKUŠICA	0
MIRKOVCI	0
NEGOSLAVCI	UDRUGA UMIROVLJENIKA "SREMAC"
NIJEMCI	UDRUGA "DOBA MUDROSTI"
	Udruga umirovljenika Đeletovci
	Udruga umirovljenika Lipovac
	UDRUGA ŽENA OPĆINE NIJEMCI "SVETA KATARINA"
NUŠTAR	Općinska udruga umirovljenika Nuštar
	UDRUGA ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE "BUDI UZ MENE" NUŠTAR
PRIVLAKA	0
STARI JANKOVCI	AMATERSKA NEPROFITNA UDRUGA BRANITELJA I SPORTAŠA
	UDRUGA UMIROVLJENIKA SLAKOVCI
	UDRUGA ŽENA "BREZA" OROLIK
	UDRUGA ŽENA "SLOGA" OROLIK
	"ZLATNA DOB" STARI JANKOVCI
STARI	UDRUGA OSOBA S POSEBNIM POTREBAMA "ANĐELČIĆI"

MIKANOVC	
ŠTITAR	UDRUGA ZA POMOĆ DJECI SA POSEBNIM POTREBAMA
	ZLATNI DANI-UDRUGA ZA POTICANJE RAZVOJA DJECE RANE I PREDŠKOLSKE DOBI
TOMPOJEVCI	Društvo NAŠA DJECA mjesta Mikluševci
	ZLATNE GODINE
TORDINCI	KOORDINACIJA MAĐARSKIH NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE HRVATSKE
TOVARNIK	UDRUGA OPTIMUS
TRPINJA	EKOLOŠKA UDRUGA "PANJIK" TRPINJA
	HUMANITARNA UDRUGA " DOBROČINSTVO" PAČETIN
	NOVO UDRUŽENJE PENZIONERA "BOBOTA" OPĆINE TRPINJA
	UDRUGA "TREĆA ŽIVOTNA DOB"
VOĐINCI	0
VRBANJA	CENTAR ZA SOCIJALNO PODUZETNIŠTVO, SAVJETOVANJE I EDUKACIJU "FENIKS"
	UDRUGA UMIROVLJENIKA SOLJANI - OPĆINA VRBANJA
	UDRUGA ZA ODRŽAVANJE I PROMICANJE TRADICIONALNOG NAČINA ŽIVLJENJA SEOSKOG TURIZMA I ETNO-EKOLOŠKOG RAZVITKA "SALDIS" SOLJANI

Tablica 7. nam ponovno potvrđuje visoku koncentraciju organizacija civilnog društva u dva najveća grada Županije, tj. u Vinkovcima i Vukovaru, te manjim dijelom u gradu Županji i gradu Otoku. Značajan broj općina pa i grad Ilok nemaju niti jednu organizaciju civilnog društva koja je registrirana za područje socijalnih usluga u okviru socijalnih djelatnosti.

Treba napomenuti da po nazivu pojedinih organizacija, pružanje socijalnih usluga nije temeljna aktivnost. No, postojanje civilnog društva je resurs koji može jamčiti da će se u budućnosti razvijati projekti i povlačiti sredstva za razvoj socijalnih usluga. Svakako bi bilo važno ojačati civilno društvo i u onim sredinama koje za sada nemaju organizacije civilnog društva registrirane za pružanje socijalnih usluga

2. STRATEŠKA PODRUČJA I CILJEVI SOCIJALNOG PLANA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2021-2027

S obzirom na trenutno stanje prikazano u prethodnom poglavlju, daljnje aktivnosti u Vukovarsko-srijemskoj županiji trebaju se temeljiti na dva strateška područja:

- I. Smanjenje rizika od siromaštva
- II. Cjeloviti razvoj institucionalnih i vaninstitucionalnih socijalnih usluga kao instrument prevencije socijalne isključenosti

U okviru svakog strateškog područja, definirani su posebni ciljevi:

I. SMANJENJE RIZIKA OD SIROMAŠTVA

- 1.1. Ekonomsko osnaživanje i povećanje šansi na tržištu rada za građane u siromaštvu
- 1.2. Unapređenje životnog standarda građana u siromaštvu kroz smanjenje troškova života

II. CJELOVITI RAZVOJ INSTITUCIONALNIH I VANINSTITUCIONALNIH SOCIJALNIH USLUGA KAO INSTRUMENT PREVENCIJE SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

- 2.1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga
- 2.2. Integracija multi-modalnog pristupa u razvoju socijalnih usluga
- 2.3. Unapređenje kvalitete socijalnih usluga
- 2.4. Osnaživanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivo djelovanje
- 2.5. Uspostava koordinacije među pružateljima socijalnih usluga na razini regionalne samouprave

U daljnjem tekstu uz pojedini opći cilj biti će prikazani operativni ciljevi, predložene aktivnosti i potencijalni nositelji u narednom sedmogodišnjem razdoblju.

3. OPĆI I OPERATIVNI CILJEVI, AKTIVNOSTI I NOSITELJI AKTIVNOSTI U STRATEŠKOM PODRUČJU SMANJENJA RIZIKA OD SIROMAŠTVA

S obzirom na prikazane podatke o stopama siromaštva, u narednom razdoblju u svrhu suzbijanja siromaštva važno je istovremeno djelovati na povećanje prihoda građana i smanjenje troškova života, posebice u onim područjima gdje su ti troškovi neproporcionalni visoki.

Iako je politika smanjenja siromaštva dominantno u ovlasti centralne države te se ne može odvojiti od rasta gospodarstva i tržišta rada, dionici na regionalnoj (županijskoj) razini mogu značajno doprinijeti smanjenju ovoj problematici.

U okviru općeg cilja 1.1. Ekonomsko osnaživanje i povećanje šansi na tržištu rada za građane u siromaštvu, predlažu se sljedeće aktivnosti (Tablica 8.)

Tablica 8. Aktivnosti, nositelji aktivnosti i pokazatelji uspjeha za provedbu cilja 1.1.

	AKTIVNOSTI	NOSITELJI
1.1. Ekonomsko osnaživanje i povećanje šansi na tržištu rada za građane u siromaštvu	Nastavak aktivnosti javnih radova u svrhu radne aktivacije primatelja ZMN Unapređenje koordinacije između CZSS, JLS, HZZ u provedbi programa javnih radova i podizanju motivacije korisnika	CZSS, JLS, HZZ
	Razvoj i poticanje programa radne aktivacije korisnika u riziku od siromaštva po kriteriju definiranog praga rizika od siromaštva	HZZ, Pružatelji socijalnih usluga, Lokalne institucije i OCD kao nositelji projekata
	Proširenje opsega materijalnih prava JLS i JRS na građane u riziku od siromaštva sukladno definiranom pragu rizika od siromaštva	JLS, Vukovarsko-srijemska županija
	Razvoj i poticanje programa radne aktivacije starijih korisnika u riziku od siromaštva, poglavito primatelja poljoprivredne ili obiteljske mirovine	
	Programi podrške obrazovanju djece u riziku od siromaštva koji uključuju: - pristup izvannastavnim aktivnostima za opću populaciju - smanjenje digitalnog jaza - proširenje usluga pomoći u učenju - besplatan ili sufinanciran pristup produženom boravku za djecu u	Obrazovne ustanove Ustanove predškolskog odgoja Organizacije civilnog društva CZSS

	<p>riziku od siromaštva</p> <ul style="list-style-type: none"> - sustavno osiguravanje pomoćnika u nastavi te pomoćnika u vrtiću za djecu s teškoćama u razvoju - podrška roditeljima u procesu obrazovanja djece 	
	<p>POKAZATELJI USPJEHA:</p> <p>Pad građana u riziku od siromaštva po kriteriju dohotka sa 31% na 21%</p> <p>Pad udjela građana blokiranih potrošača za 30%</p> <p>Povećanje obrazovnih ishoda djece, smanjenje ispadanja iz sustava obrazovanja</p> <p>Povećanje broja i obuhvata djece s teškoćama u razvoju u vrtićima i redovnim školama</p>	

U okviru općeg cilja 1.2. Unapređenje životnog standarda građana u siromaštvu kroz smanjenje troškova života, predlažu se sljedeće aktivnosti i nositelji (Tablica 9).

Tablica 9. Aktivnosti, nositelji aktivnosti i pokazatelji uspjeha za provedbu cilja 1.2.

	AKTIVNOSTI	NOSITELJI
1.2. Unapređenje životnog standarda građana u siromaštvu kroz smanjenje troškova života	<ul style="list-style-type: none"> - Organiziranje specijaliziranog prijevoza (povremeni, posebni ili mikroprijevoz) za starije osobe, osobe s kroničnim bolestima, osobe s invaliditetom (uz razvoj aplikacije za naručivanje prijevoza) - Osiguravanje usluga prijevoza za ranjive društvene skupine na osnovu partnerskog sporazuma između općina/gradova-županije- organizacija civilnog društva 	JLS, Vukovarsko-srijemska županija, organizacije civilnog društva koje pružaju usluge prijevoza
	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoć građanima u riziku od siromaštva za provođenje energetske obnove kuća uz 	Razvojna agencija Vukovarsko-srijemske županije, CZSS, OCD koje se bave energetskim

	<p>osiguravanje financijskih sredstava kao pomoć u pripremi dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - savjetovanje o energetskom siromaštvu 	siromaštvom
	<ul style="list-style-type: none"> - Širenje mreže socijalnih samoposluga i mreže donatora - Poticanje građana u riziku od siromaštva na osnivanje samoopkrbnih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava - Razvoj dvije inkluzivne farme - Podrška u aktivnom korištenju prirodnih resursa i samostalnoj proizvodni i pripremi hrane (aktivnosti poput socijalnih kuharica, lokalne banke sjemena, razvoj zajedničkih vrtova, poput urbanih vrtova, socijalna zadruga) 	LAGovi, Razvojna agencija Vukovarsko-srijemske županije, CZSS, organizacije civilnog društva
	<p>POKAZATELJI USPJEHA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje stope siromaštva po potrošnoj metodi sa 32,30% na 22% - Povećan broj samoopkrbnih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava - Dvostruko veći broj socijalnih samoposluga - Smanjenje režijskih troškova građana 	

4. OPĆI I OPERATIVNI CILJEVI, AKTIVNOSTI I NOSITELJI AKTIVNOSTI U STRATEŠKOM PODRUČJU CJELOVITI RAZVOJ INSTITUCIONALNIH I VANINSTITUCIONALNIH SOCIJALNIH USLUGA KAO INSTRUMENTA PREVENCIJE SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

4.2.1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga

Dostupne i kvalitetne socijalne usluge jedan su od imperativa bez kojih nije moguća socijalna uključenost onih društvenih skupina koje su u osobito ranjivom socijalnom položaju.

S obzirom na trendove u razvoju socijalnih usluga, prednost se danas daje onim uslugama koje osiguravaju ostanak korisnika u obitelji i/ili lokalnoj zajednici. To ujedno znači da će se u manjoj mjeri razvijati i poticati usluge institucionalnog smještaja. Čak i kada se razvijaju usluge institucionalnog smještaja, one trebaju biti takvog formata da smanjuju doživljaj institucionaliziranosti, što znači modele organiziranog stanovanja, kondominijume, stambene komplekse i sl. Umjesto institucionalnog, sve više se podržava razvoj udomiteljskog smještaja, kao i smještaj u kriznim situacijama ili kriznim fazama života.

Socijalnim uslugama smatramo one aktivnosti koje mogu biti interdisciplinarnog karaktera (povezane su sa socijalnom skrbi, zdravstvenim sektorom, sektorom odgoja i obrazovanja, kulture, sporta, prometa), ali su usmjerene ranjivim društvenim skupinama. Socijalne usluge nisu obveznog karaktera i ne uključuju one aktivnosti koje su izrečene kao mjere (npr. u sustavu obiteljsko-pravne zaštite, zaštite maloljetnika s problemima u ponašanju, probacijskom sustavu, pravosuđu, itd.). Socijalna kontrola može biti posredan, ali ne izravan cilj socijalnih usluga. U praksi je teško razdvojiti ova dva segmenta profesionalnog djelovanja. Za dostupnost socijalnih usluga nije dostatno samo da one postoje, već da se pružaju u skladu sa standardima kvalitete. Iako država postavlja zakonodavni okvir socijalnih usluga i standarde kvalitete, pružatelji mogu i trebaju biti raznovrsni (javni, državni, lokalni, privatni, civilni). Također, socijalne usluge razvijaju i planiraju stručnjaci, ali one nisu moguće bez čitavog niza para-profesionalaca o kojima također treba voditi računa jer se radi čak i o novim zanimanjima na tržištu rada (npr. njegovatelji, gerontodomačice, osobni asistenti, udomitelji, pomoćnici u nastavi, prevoditelji znakovnog jezika, socijalni mentori, kulturni medijatori, itd.). Pod pojmom socijalnih usluga ovdje ćemo, osim usluga predviđenim Zakonom o socijalnoj skrbi, uzeti u obzir i sve one usluge koje nisu normirane zakonom.

U sklopu cilja povećanja dostupnosti socijalnih usluga, dostupnost uključuje nekoliko aspekata: povećanje broja pružatelja određenih tipova usluga, odnosno proširenje mreže socijalnih usluga; osiguravanje potporne infrastrukture koja omogućuje pristup socijalnim uslugama; adekvatno informiranje korisnika o dostupnim uslugama te adekvatne infrastrukturne uvjete za pružanje usluga (Tablica 10).

Tablica 10. Aktivnosti, nositelji aktivnosti i pokazatelji uspjeha za provedbu cilja 2.1.

Cilj 2.1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga		
Specifični cilj	Aktivnosti	Nositelji aktivnosti
2.1.1. Postizanje univerzalne dostupnosti temeljnim socijalnim uslugama	Održavanje postojeće razine dostupnosti socijalnih usluga i proširenje obuhvata korisnika uslugama koje su dostatno razvijene: pomoć u kući za starije osobe, smještaj starijih osoba, smještaj u sigurne kuće i SOS telefon za žrtve obiteljskog nasilja, obiteljska medijacija, posudionice ortopedskih pomagala	Domovi i obiteljski domovi za starije JLS, Crveni križ, Organizacije civilnog društva CZSS, Obiteljski centar Udruga B.a.B.e. Domovi zdravlja
	Značajno proširenje obuhvata korisnika i broja pružatelja sljedećih socijalnih usluga, osobito na području Županije koje gravitira gradovima Iloku, Otoku i Županji DJECA, MLADI I OBITELJ: psihosocijalna podrška za obitelji u riziku organizirano stanovanje za mlade u skrbi, udomiteljstvo za djecu i mlade Savjetovanje i pomaganje Besplatna pravna pomoć za žrtve obiteljskog nasilja, Pomoć u učenju Programi podrške obiteljima u postupku razvoda braka OSOBE S INVALIDITETOM I DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU: Osobna asistencija, pomoćnici u nastavi/vrtiću, Inkluzivni programi u vrtiću Dnevni boravak Pomoć u kući Rana intervencija Logopedija i senzorna integracija Psihosocijalna podrška Organizirano stanovanje i specijalizirano udomiteljstvo Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija) STARIJE OSOBE: Udomiteljstvo,	JLS, CZSS Organizacije civilnog društva Ustanove socijalne skrbi Udomiteljske obitelji

	<p>Posebne usluge i kapaciteti za osobe s Alzheimerovom demencijom Dnevni boravci; Dostava toplih obroka (Županja i Ilok, Vukovar), Palijativna skrb OSOBE S TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA Savjetovanje i pomaganje, Psihosocijalna podrška Organizirano stanovanje, Dnevni/poludnevni boravak OSOBE U RIZIKU OD SIROMAŠTVA Pučka kuhinja i/ili dostava hrane, namirnica, potrepština Programi socijalnog stanovanja</p>	
	<p>Razvoj nedostajućih socijalnih usluga na području cijele Županije: Programi podrške jednoroditeljskim obiteljima Organizirano stanovanje za starije osobe, savjetovanje i pomaganje za starije osobe, Programi radne aktivacije i zapošljavanja uz podršku za osobe s invaliditetom te osobe s teškoćama mentalnog zdravlja Van-institucionalne usluge podrške obiteljima s članom oboljelim od Alzheimerove demencije Prenočište ili prihvatilište za beskućnike</p>	
<p>2.1.2. Razvoj potpore infrastrukture za dostupnost socijalnih usluga</p>	<p>Izrada i usvajanje sporazuma o organiziranju, financiranju i koordiniranju održivog specijaliziranog prijevoza za osobe s invaliditetom, djecu s teškoćama u razvoju, starije osobe, osobe u riziku od siromaštva iz zabačenih dijelova županije te osobe sa kroničnim bolestima Nabava 5 novih posebno opremljenih vozila Aplikacija za registraciju korisnika za korištenje specijaliziranog prijevoza Provedba prilagodbe pristupačnosti web stranica pružatelja usluga Uspostavljanje info točke s pristupom Internetu u zgradama općine ili grada</p>	<p>Vukovarsko-srijemska županija Jedinice lokalne samouprave Organizacije civilnog društva koje osiguravaju uslugu prijevoza korisnicima (npr. Udruga Bubamara, Društvo multiple skleroze Vukovarsko-srijemske županije) Poduzeća za prijevoz putnika Organizacije civilnog društva, odgojno-obrazovne ustanove ustanove socijalne skrbi Lokalni mediji</p>

	<p>Sustavna organizacija, edukacija i koordinacija rada prevoditelja znakovnog jezika</p> <p>Povećanje broja korisnika i uređaja digitalnih ortopedskih pomagala</p> <p>Uvođenje i nabava asistivne tehnologije i komunikatora u odgojne, obrazovne i socijalne ustanove</p> <p>Povećanje vidljivosti pružatelja usluga u medijima (lokalni radio, TV)</p> <p>Prilagodba tiskanih materijala za starije osobe (korištenje oglasnih ploča), te osobe s oštećenjem vida</p> <p>Priprema osnovnih informativnih materijala o socijalnim uslugama i pravima na engleskom jeziku</p>	<p>Vukovarsko-srijemska županija JLS</p>
	<p>Prilagodba pristupačnosti javnih institucija i prostorija pružatelja usluga za korisnike koje se otežano kreću</p> <p>Prilagodba i diverzifikacija radnog vremena pružatelja usluga</p> <p>Uvođenje pratećih sadržaja u savjetovališta i kod pružatelja usluga koje omogućuju veću dostupnost usluga (npr. igraonice za djecu)</p> <p>Infrastrukturna obnova prostorija i kapaciteta u domovima socijalne skrbi</p> <p>Proširenje kapaciteta domova socijalne skrbi za uvođenje usluge boravka</p> <p>Nabava specijalizirane opreme za nove terapijske postupke (npr. uređaj za neurofeedback)</p> <p>Rješavanje vlasništva nad nekretninom radi daljnjih ulaganja kod onih pružatelja koji nemaju riješeno ovo pitanje (npr. Udruga Breza)</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga Razvojna agencija Vukovarsko-srijemske županije Vukovarsko-srijemska županija JLS</p>
	<p>Osiguravanje psihološke i praktične pomoći članovima obitelji koje dugotrajno i intenzivno skrbe za člana obitelji s invaliditetom ili bolesti</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga</p>
<p>POKAZATELJI USPJEHA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50% korisnika u potrebi koristi socijalne usluge - Povećanje broja socijalnih usluga za 70% 		

	- 10 novih pružatelja socijalnih usluga u mreži socijalnih usluga nadležnog Ministarstva
--	--

4.2.2. Integracija multi-modalnog pristupa u razvoju socijalnih usluga

S obzirom na izazove s kojima se suočavaju pružatelji socijalnih usluga u Županiji, i na određene izazove u pogledu financijskih kapaciteta te nedostatka odgovarajućih stručnjaka, organiziranje socijalnih usluga treba biti planirano tako da se variraju različiti modeli kako bi se maksimizirala dostupnost socijalnih usluga. Do sada su se usluge pružale dominantno institucionalno što je rezultiralo time da njihova dostupnost nije adekvatna. Kod onih usluga koje su općeg karaktera i već sada su široko rasprostranjene, treba voditi računa da budu i ravnomjerno rasprostranjene diljem Županije. Usluge koje traže visoko specijalizirani stručni rad ne mogu biti osnovane na puno lokacija u Županiji, ali je stoga važno da njihov teritorijalni doseg bude što dalji (da "dobace" do što udaljenijih dijelova Županije). Kako bi to bilo moguće, potrebno je planiranje usluga pristupiti tako da se kombiniraju različiti oblici (institucionalni, mobilni, dislocirane usluge, e-usluge na daljinu), metode (grupni, individualni rad, rad s obiteljima), organizacijsko ustrojstvo (specijalizirani pružatelji i multifunkcionalni pružatelji) (Tablica 11).

Tablica 11. Aktivnosti, nositelji aktivnosti i pokazatelji uspjeha za provedbu cilja 2.2.

OPĆI CILJ: Integracija multi-modalnog pristupa u razvoju socijalnih usluga		
Specifični cilj	Aktivnosti	Nositelji aktivnosti
2.2.1. Uvođenje različitih oblika socijalnih usluga radi povećanje dostupnosti	Povećanje institucionalnih i smještajnih kapaciteta, poglavito na područjima koja gravitiraju gradovima Iloku, Otoku i Županji Povećanje institucionalnih kapaciteta za pružanje novih usluga za djecu, mlade, obitelji, osobe s invaliditetom, osobe s teškoćama mentalnog zdravlja	Pružatelji socijalnih usluga Vukovarsko-srijemska županija Savjet za socijalnu skrb
	Povećanje broja usluga koje pružaju mobilni timovi, posebice mobilna psihosocijalna podrška u obitelji Uvođenje mobilnih timova za dijagnostiku Povećanje usluga na temelju dojave po pozivu (SOS telefoni, SOS narukvice) za korisnike koji žive sami i koji trebaju tuđu pomoć i njegu.	Pružatelji socijalnih usluga Vukovarsko-srijemska županija (Savjet za socijalnu skrb)
	Uvođenje mobilnih socijalnih usluga u dislociranim prostorima (npr. prostori mjesnih odbora, društvenih domova) i posebno opremljenih vozila, poglavito	Pružatelji socijalnih usluga Vukovarsko-srijemska županija Savjet za socijalnu skrb

	<p>usluge informiranja, savjetovanja, rane intervencije, mobilni logopedski kabineti</p> <p>Ovaj oblik usluga je osobito koristan u velikim, rijetko naseljenim jedinicama lokalne samouprave (Drenovci, Nijemci i Vrbanja)</p>	JLS
	<p>Uvođenje socijalnih usluga na daljinu posredstvom tehnologije (e-socijalne usluge ili tele-socijalne usluge), posebice usluge savjetovanja i pomaganja, informiranje, usluge psihosocijalne podrške, logopedski rad</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga</p> <p>Vukovarsko-srijemska županija</p> <p>Savjet za socijalnu skrb</p>
<p>2.2.2. Pružanje podrške pružateljima usluga u proširenju metoda stručnog rada</p>	<p>Poticanje edukacija stručnjaka za primjenu različitih metoda u pružanju socijalnih usluga</p> <p>Šira primjena rada s obiteljima (roditelji, partneri, braća, sestre, bake, djedove, šira obitelj)</p> <p>Šira primjena metode grupnog rada</p> <p>Poticanje metode zastupanja i samozastupanje (posebice u radu s osoba s invaliditetom, intelektualnim teškoćama, osobama s duševnim smetnjama)</p> <p>Širenje mreže terapijskih zajednica kroz klubove liječenih ovisnika o drogama (KLO), klubove liječenih ovisnika o alkoholu (KLA), klubove liječenih ovisnika o kocki (KLOK)</p> <p>Poticanje klubova starijih osoba</p> <p>Primjena novih specifičnih terapijskih postupaka</p>	<p>Strukovne organizacije i profesionalna udruženja</p> <p>Savjet za socijalnu skrb</p> <p>Pružatelji socijalnih usluga</p>
<p>2.2.3. Diverzifikacija organizacijskog ustrojstva socijalnih usluga</p>	<p>Osnivanje dva multifunkcionalna centra za pružanje usluga u zajednici, posebice u područjima u kojima nedostaje usluga (grad Ilok, grad Županja) za pružanje širokog raspona usluga</p> <p>Jačanje kapaciteta istaknutih pružatelja usluga za pretvaranje u referentni centar za specijalizirane usluge</p> <p>Tri županijska referentna centra u Vukovaru i Vinkovcima za socijalne usluge za mlade s problemima u ponašanju (pr. Udruga Breza), djecu bez</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga</p> <p>Vukovarsko-srijemska županija</p> <p>CZSS</p> <p>Savjet za socijalnu skrb</p> <p>Razvoja agencija Vukovarsko-srijemske županije</p>

	<p>odgovarajuće roditeljske skrbi (Dom za djecu Sv. Ana) te djecu s teškoćama u razvoju (Vukovarski leptirići)</p> <p>Jačanje kapaciteta i brendiranje jednog pružatelja socijalnih usluga kao centra izvrsnosti na regionalnoj razini (npr. Centar za rehabilitaciju Mala Terezija) koji ima uspostavljenu suradnju sa akademskom zajednicom, pilotira inovativne socijalne usluge, potiče razvoj kompetencija stručnjaka za rad s djecom s teškoćama u razvoju. Centar izvrsnosti profilira se kao značajan pružatelj usluga koji je po svojoj stručnosti prepoznat na razini Slavonije, Baranje i Srijema i uopće na nacionalnoj razini</p>	
2.2.4. Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za djelovanje u kriznim situacijama	<p>Donošenje protokola o postupanju pružatelja usluga u kriznim situacijama</p> <p>Izrada alata za brzu procjenu potreba u kriznim situacijama</p> <p>Imenovanje mobilnog tima za krizne situacije u Županiji u sferi socijalne zaštite</p> <p>Opremanje 10 stambenih jedinica za jednokratno krizno smještavanje korisnika pogođenih osobnom krizom</p> <p>Besplatna pravna pomoć u kriznim situacijama</p>	<p>Savjet za socijalnu skrb</p> <p>Pružatelji socijalnih usluga</p> <p>JLS</p> <p>CZSS</p> <p>Crveni križ</p>
	<p>Pokazatelji uspjeha</p> <ul style="list-style-type: none"> - U svakoj jedinici lokalne samouprave dostupna je po jedna socijalna usluga za obitelji, djecu, mlade u riziku, osobe s invaliditetom, djecu s teškoćama u razvoju, osobe s teškoćama mentalnog zdravlja te starije osobe - U svakoj jedinici lokalne samouprave dostupna je socijalna usluga savjetovanja, informiranja i psihosocijalne podrške 	

4.2.3. Unapređenje kvalitete socijalnih usluga

Socijalne usluge ne samo da trebaju biti dostupne, nego i kvalitetne. Standardi kvalitete se donose na nacionalnoj razini, a na županijskoj razini može se aktivno pridonijeti da se standardi

kvalitete implementiraju i valoriziraju. Naime do sada, niti na nacionalnoj niti na županijskoj razini nema sustava nagrađivanja i valoriziranja ukoliko pružatelji dosljedno primjenjuju standarde kvalitete. Isti se provjeravaju prilikom ulaska u mrežu pružatelja, te u kasnijim fazama djelovanja gube značaj. Stoga predlažemo da se u narednom razdoblju provede nekoliko aktivnosti kako je naznačeno u Tablici 12.

Tablica 12. Aktivnosti, nositelji aktivnosti i pokazatelji uspjeha za provedbu cilja 2.3.

	AKTIVNOSTI	NOSITELJI
Cilj 2.3. Unapređenje kvalitete socijalnih usluga	Edukacija pružatelja usluga o standardima kvalitete Izrada i primjena alata za samoprocjenu kvalitete rada organizacija Aktivnosti kojima Županija nagrađuje simbolično i financijski pružatelje usluga sa najkvalitetnijim radom prema unaprijed zadanim kriterijima	Organizacije specijalizirane za jačanje kapaciteta pružatelja Vukovarsko srijemska županija Strukovne organizacije, komore u pomažućim djelatnostima Suradnja s resornim Ministarstvom
	Pokazatelji uspjeha: - 60% pružatelja u svom godišnjem izvješću ima prikazanu samo-evaluaciju rada prema standardima kvalitete - Povećanje zadovoljstva korisnika i stručnjaka	

4.2.4. Osnaživanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivo djelovanje

U Vukovarsko – srijemskoj županiji prepoznate su značajne potrebe za razvoj novih socijalnih usluga. Iste neće biti moguće ukoliko se paralelno ne ojačaju kapaciteti postojećih pružatelja usluga i ne potaknu na djelovanje novi pružatelji usluga. Naime, postojeći pružatelji usluga maksimalno su angažirani u pružanje postojećih usluga te proširenje mreže neće biti moguće bez daljnjih ulaganja.

Jačanje kapaciteta ima nekoliko dimenzija. Prva je svakako povećanje broja osposobljenih stručnjaka za pružanje socijalnih usluga i stručnjaka za organizacijski razvoj. Poseban izazov u ovom segmentu predstavlja nedostatak određenih stručnih kadrova u županiji, poput logopeda, rehabilitatora, socijalnih radnika, socijalnih pedagoga, psihologa. Druga dimenzija je snažno zalaganje županije za održivost socijalnih usluga s obzirom da na terenu svjedočimo kako se vrlo kvalitetni i važni pružatelji usluga konstantno bore za održivo projektno financiranje i u tom segmentu troše svoje značajne resurse. Treća dimenzija je ulaganje u znanja, vještine i kapacitete stručnjaka kako bi razvijali nove inovativne socijalne usluge, odnosno četvrta je ulaganje u kapacitete svih onih osoba koje su nezamjenjive u pružanju socijalnih usluga, s nisu visoko –obrazovani stručnjaci. Riječ je o para-profionalcima bez kojih pružanje usluga ne bi

bilo moguće, no za koje nedostaju sustavne edukacije i supervizije. Edukacija stručnjaka i para-profesionalaca je do sada bila isključiva odgovornost samih organizacija što uvelike opterećuje njihov svakodnevni rad. Stoga predlažemo da se na županijskoj razini uspostavi snažna integracija pa i sama Županija pruži izravnu podršku kako bi jačanje stručnih kapaciteta bilo učinkovitije.

Specifične aktivnosti prikazane su u Tablici 13.

Tablica 13. Aktivnosti, nositelji aktivnosti i pokazatelji uspjeha za provedbu cilja 2.4.

Cilj 2.4. Osnaživanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivo djelovanje		
Specifični cilj	Aktivnosti	Nositelji
2.4.1. Uvođenje i motiviranje novih stručnjaka za pružanje socijalnih usluga	<ul style="list-style-type: none"> - Kampanje za promociju pomažućih profesija u srednjim školama u Županiji - Stipendiranje studenata u deficitarnim zanimanjima (logopedi, socijalni pedagozi, rehabilitatori, socijalni radnici, psiholozi, radni terapeuti) 	<p>Hrvatski zavod za zapošljavanje Savjet za socijalnu skrb Srednje škole JLS, Vukovarsko – srijemska županija</p>
2.4.2. Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi rad	<ul style="list-style-type: none"> - Zagovaranje Županije prema resornom Ministarstvu u svrhu promocije ulaska u mrežu pružatelja usluga, povećanja cijene usluga te transparentnog provođenja natječaja iz Europskog socijalnog fonda (eliminacija tzv. prakse "najbržeg prsta") - Stručna edukacija pružatelja usluga iz upravljanja organizacijskim razvojem - Edukacija novih pružatelja o projektnom financiranju - Osnivanje info točke za pružatelje socijalnih usluga o mogućnostima financiranja iz europskih, nacionalnih i drugih 	<p>Vukovarsko-srijemska županija Razvojna agencija Vukovarsko-srijemske županije Savjet za socijalnu skrb Pružatelji socijalnih usluga Hrvatska obrtnička komora</p>

	<p>izvora</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podrška u razvoju projektnih prijedloga - Poticanje modela međuvršnjačkog prijenosa znanja sa postojećih pružatelja usluga na nove pružatelje - Pilotiranje modela javno-privatnog partnerstva - Osnivanje jedne nove filantropske zaklade u Županiji za socijalne programe 	
<p>2.4.3. Jačanje kompetencija stručnjaka i para-profesionalaca za pružanje socijalnih usluga</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada programa edukacija stručnjaka i para-profesionalaca u Županiji koji sudjeluju u pružanju socijalnih usluga - Provedba edukacija za pružanje inovativnih socijalnih usluga, posebno u segmentu zelene tranzicije i digitalne transformacije društva te inovativnim terapijskim metodama - Koordinacija i organizacija supervizija za više pružatelja socijalnih usluga - Koordinacija i organizacija supervizija za para-profesionalce za više pružatelja socijalnih usluga - Organiziranje edukacijskih programa na županijskoj razini za para-profesionalce i druge koji sudjeluju u pružanju socijalnih usluga: pomoćnici u nastavi, osobni asistenti, romski 	<p>Vukovarsko-srijemska županija Savjet za socijalnu skrb Strukovne organizacije i komore u reguliranim profesijama Pružatelji socijalnih usluga HZZ</p>

	<p>pomagači, udomitelji, njegovatelji, prevoditelji znakovnog jezika, kulturni medijatori, korisnici pomagači, volonteri, osobe na izvršenju rada za opće dobro ili korisnici koji provode javne radove i društveno koristan rad</p>	
	<p>Pokazatelji uspjeha</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povećanje broja novih stručnjaka u području socijalnih usluga za 30% - Više samoprocjene kompetencija stručnjaka i para-profesionalaca - Povećanje zadovoljstva korisnika - Povećanje ukupnog iznosa sredstava iz EU fondova realiziranih kroz projekte u Županiji 	

4.2.5. Uspostava koordinacije među pružateljima socijalnih usluga na razini regionalne samouprave

Naposljetku, socijalne usluge ne mogu biti u potpunosti učinkovite niti ne mogu ispuniti svoju svrhu, ako ne postoji adekvatna podrška nacionalnog i regionalnog sustava koji omogućuje učinkovitu međusektorsku i suradnju i koordinaciju. Na nacionalnoj razini nije uspostavljen učinkovit sustav međusektorske koordinacije, ali praksa pokazuje da županijske i lokalne razine mogu kompenzirati taj nedostatak, a jedan od instrumenata je upravo Savjet za socijalnu skrb Županije. Specifične aktivnosti u okviru ovog cilja navedene su u Tablici 14.

Tablica 14. Aktivnosti, nositelji aktivnosti i pokazatelji uspjeha za provedbu cilja 2.5.

Cilj		2.5.
Uspostava koordinacije među pružateljima socijalnih usluga na razini regionalne samouprave		
Specifični cilj	Aktivnosti	Nositelji
2.5.1. Učinkovita suradnja i koordinacija među pružateljima socijalnih usluga	- Poticanje aktivnosti mreža pružatelja socijalnih usluga (poput one SOS-NET mreža pružatelja za Slavoniju, Volonterski centar Proni,	Savjet za socijalnu skrb Pružatelji socijalnih usluga Vukovarsko-srijemska županija CZSS

	<p>itd.) i osiguravanje financijskih sredstava za poslove koordinacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uspostava učinkovitog sustava praćenja socijalnih potreba na županijskoj razini - Digitalno mapiranje svih pružatelja socijalnih usluga u Županiji - Uspostava jedinstvene info-točke i online kataloga pružatelja socijalnih usluga - Jačanje kapaciteta Savjeta za socijalnu skrb i kontinuirani rad Savjeta - Izrada i promocija Akcijskih planova razvoja socijalnih usluga - Povezivanje i konzultiranje predstavnika JLS za poslove socijalne skrbi radi snažnijeg funkcionalnog povezivanja gradova i općina 	
<p>2.5.2. Uspostava učinkovite među-sektorske suradnje u Županiji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Izmjena godišnjih statističkih podataka između CZSS, Zavoda za javno zdravstvo VSŽ, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, ured Vinkovci, obrazovnih ustanova, FINE - promocija djelokruga i rada socijalnih mentora i 	<p>Savjet za socijalnu skrb CZSS Zavod za javno zdravstvo HZZ, područni ured Vinkovci FINA Ustanove u području odgoja i obrazovanja Zdravstvene ustanove JLS</p>

	<p>voditelja slučaja (casemanageri) u zdravstvu u svrhu snažnijeg povezivanja korisnika s različitim sustavima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zajednički Županijski natječaji za udruge i ustanove koje obavljaju komplementarne djelatnosti u socijalnoj skrbi i zdravstvu - Pilotiranje dva protokola o suradnji između pružatelja socijalnih usluga i sektora obrazovanja te socijalnih usluga i sektora zdravstva 	
	<p>Pokazatelji uspjeha:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Više procjene zadovoljstva suradnjom među stručnjacima u različitim sektorima - Više procjene korisnika o učinkovitoj suradnji u lokalnoj zajednici - Brži tijek rada od utvrđivanja potreba do planiranja intervencije prema korisniku 	

5. INSTITUCIONALNI MEHANIZMI, OSNOVNA NAČELA I NAČIN PRAĆENJA PROVEDBE SOCIJALNOG PLANA

Socijalni plan Vukovarsko – srijemske županije je strateški dokument kojim se usmjeravaju i koordiniraju naponi različitih dionika u Županiji kako bi se unaprijedilo blagostanje najranjivijih dijelova društva, prevenirali socijalni problemi i ostvarilo inkluzivno društvo. Radi toga Socijalni plan pripada svim relevantnim akterima koji kroz svoj redovan rad trebaju dati doprinos ostvarenju zadanih ciljeva. Dakle, to nije dokument koji obvezuje (samo) Županiju kao jedinicu regionalne samouprave, već sve one koji svojim radom pridonose društvenom blagostanju.

Provedba socijalnog plana se, stoga, snažno temelji na načelima suradnje, uvažavanja perspektive korisnika, ljudskim pravima i socijalne pravde.

Socijalni plan je “živi” dokument kojemu treba dati poticaj kroz sljedeće institucionalne mehanizme

1. Izrada jednogodišnjih Akcijskih planova koji su usklađeni sa Socijalnim planom te njihovo usvajanje na Županijskoj skupštini
2. Dvogodišnji izvještaj prema Županijskoj skupštini o provedbi aktivnosti u akcijskim planovima te ostvarivanje ciljeva u Socijalnom planu
3. Snažna javna promocija Socijalnog plana i parcijalna kontinuirana promocija određenih dijelova i ciljeva Socijalnog plana
4. Ciljani sektorski sastanci radi koordiniranja nositelja u provedbi aktivnosti
5. Provedba evaluacije stanja na terenu nakon isteka tri godine/odnosno po isteku razdoblja za koje se donosi socijalni plan.

Treba napomenuti da Socijalni plan treba biti podložan promjeni i reviziji u sljedećim okolnostima:

- a) Ukoliko se stubokom promjeni socijalna slika u Županiji, posebice uslijed teških i neočekivanih kriznih situacija
- b) Ukoliko se stubokom promijeni zakonodavni i nacionalni strateški okvir. U tom segmentu ne očekuju se značajno velike promjene, no ukoliko bi se Zakonom o socijalnoj skrbi, ili strategijama u području socijalne skrbi značajno promijenili prioriteti, potrebno je usklađivanje županijskog socijalnog plana. U ovoj i idućoj godini očekuje se usvajanje tri značajna strateška dokumenta: Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga od 2021-2027, Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2021-2027, Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021-2027 godine.
- c) Usklađivanje Socijalnog plana s reformskim procesima resornog Ministarstva. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike trenutno provodi projekt: Potpora poboljšanju socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj, čiji je naručitelj Europska komisija, a

izvoditelj projekta je tvrtka Northern Ireland Co-operation Overseas (NICO). U sklopu ovog projekta predviđena je izrada jedinstvene metodologije procjene potreba te unificiranja pristupa u izradi socijalnih planova za sve županije, kao i revizija standarda kvalitete. Ne očekuje se da će sa projekt rezultirati preporukama u smjeru značajnije promjene u pristupu razvoja socijalnih usluga, ali u svrhu usuglašavanja metodologije i formata, moguće je da će se dogoditi revizija i usklađivanje ovog dokumenta.

U svim ostalim situacijama, revidiranje dokumenta se ne preporuča, posebice ako nije utemeljeno u prethodno provedenoj evaluaciji. Socijalni plan koji ima obilježje strateškog dokumenta treba biti mehanizam kojim se jamči održivost, kontinuitet i usmjerenost različitih dionika prema ostvarivanju postavljenih ciljeva u srednjoročnoj perspektivi.